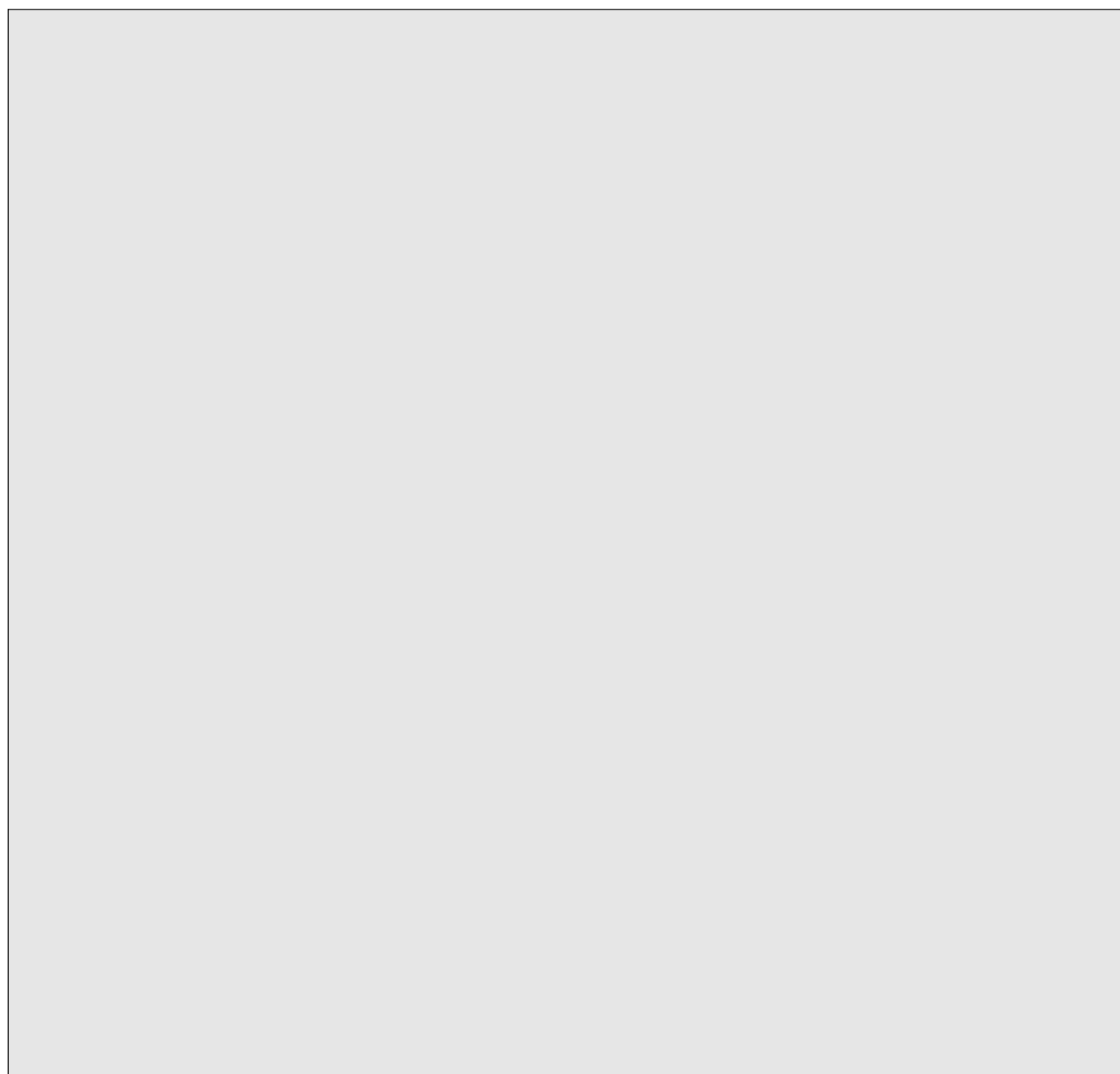

15. ČÍSLO / III. ROČNÍK

4,- Kč

9. DUBEN 1995

Před 1110 lety - 6. dubna 885 - zemřel na Velehradě svatý Metoděj. Foto (detail) Jiří Frait.

JAK PŮSOBÍ DUCH SVATÝ V ZASVĚCENÉM ŽIVOTĚ

(Jan Pavel II. při generální audienci 22.3.1995)

1. V dogmatické konstituci o církvi 2. vatikánský koncil prohlašuje, že zasvěcený život ukazuje ve svých různorodých formách „nekonečnou moc Ducha svatého, který je podivuhodně činný v církvi“ (LG,44). Podobně i koncilní dekret o obnově řeholního života zdůrazňuje, „že mnozí z vnuknutí Ducha svatého žili jako poustevníci, jiní dali vznik řeholním rodinám, které církve ochotně přijala a schválila svou autoritou“ (PC,1).

Spiritualita řeholního úsilí, které oživuje všechny instituty zasvěceného života, má jasně svůj střed v Kristu, v jeho osobě, v jeho panickém a chudém životě, který dovedl až ke svrchované oběti sama sebe za bratry v dokonalé poslušnosti Otce. Jde však o spiritualitu v nejsilnějším slova smyslu, totiž v zaměření, které dal Duch svatý. Vždyť následování Krista v chudobě, čistotě a poslušnosti by nebylo možné bez podnětu Ducha svatého. „Puzení láskou, kterou jim Duch svatý vlévá do srdcí,“ říká dále koncil, „zasvěcené osoby čím dál tím více žijí pro Krista a pro jeho tělo“ (PC,1).

2. V řeholním životě totiž a v každém zasvěceném životě je svrchované a rozhodující působení Ducha svatého, kterého mohou vnímavé duše zakoušet nevýslovným způsobem pro jistou podobu přirozenosti (connaturalitas) stvořené božskou láskou, jak by řekl svatý Tomáš Akvinský (srv. Summa Theol., II-II, q. 45, a.2).

Když Ježíš Kristus ve své církvi volá muže nebo ženy, aby ho následovali, dává jim slyšet svůj hlas a svou přitažlivost prostřednictvím vnitřního působení Ducha svatého, kterému svěřuje úkol, aby jim dal pochopit, že je volá, a vzbuzuje v nich touhu odpovédět na to životem zcela

oddaným Kristu a jeho království. On totiž rozvíjí ve skrytu duše milost povolání a razí této milosti požadovanou cestu, aby dosáhla svého cíle. On je hlavní vychovatel povolání. On je původcem velkodušnosti, trpělivosti a věrnosti každého a všech.

3. Kromě toho, že rozvíjí svou činnost v jednotlivých duších, je Duch svatý také u vzniku společenství zasvěcených osob: sám 2. vatikánský koncil to vyzdvihuje (srv. PC,1). Bylo to tak v minulosti a je tomu tak dodnes. Odedávna Duch svatý v církvi uděluje některým charizma zakladatelů. Odedávna působí, že kolem zakladatele nebo zakladatelky se sdružují osoby, které sdílejí zaměření jeho způsobu zasvěceného života, jeho učení, jeho ideál, jeho sklon ke skutkům lásky nebo k vyučování nebo k pastorálnímu apoštolátu. Odedávna Duch svatý utváří a dává žít v souladu sdružené osoby a pomáhá jim, aby rozvíjeli společný život proniknutý láskou, podle zvláštního zaměření zakladatelova charizmatu a jeho věrných následovníků. Je útěšné konstatovat, že Duch svatý dal v církvi i v poslední době vznik novým formám společenství a vzbudil nové pokusy o zasvěcený život.

4. A dále: Duch svatý vykonává svůj vliv na kandidáty zasvěceného života. On vytváří harmonické spojení v Kristu všech duchovních, apoštolických, doktrinních, praktických prvků, které sama církev považuje za nezbytné pro dobrou formaci (výchovu) (srv. Potissimum Institutioni, Směrnice pro formaci v řeholních institutech).

A Duch svatý dává pochopit zvláštním způsobem hodnotu evangelní rady čistoty, prostřednictvím vnitřního osvícení, které přesahuje běžný stav lidského rozumu (srv. Mt 19,10-12). On vzbuzuje v duších vnuknutí k bezvýhradnému darování sama sebe Kristu na cestě celibátu. A jeho působením „osoba zasvěcená prostřednictvím řeholních slibů činí středem svého afektivního života nejuzší vztah k Bohu skrze Krista v Duchu svatém, jako důsledek evangelní rady čistoty“ (Pot.Inst., 13).

I u dvou dalších evangelních rad dává Duch svatý zakoušet svou účinnou a přetvářející moc. Nedává jen sílu zřící se pozemských statků a jejich výhod, nýbrž i utváří v nitru ducha chudoby tím, že vlévá chuť hledat

mnohem víc nebeský poklad než hmotné statky. Dává také nezbytný úsudek víry, aby dotyčný poznal ve vůli představených tajemnou vůli Boha a aby si uvědomil, že takovou poslušností pokorně a velkodušně spolupracuje na dovršení spásnosného plánu.

5. Duch svatý, duše mystického Těla, je duší každého komunitního života. Rozvíjí všechny přednosti lásky, které mohou přispět k jednotě a pokoji ve společném životě. Působí Kristovo slovo a příklad, jak milovat bratry, je silou, která pracuje v srdcích, jak říkal svatý Pavel (srv. Řím 5,5). Svou milostí dává vyzařovat v chování zasvěcených lásku tichého a pokorného Ježíšova Srdce, jeho ochotu sloužit a jeho hrdinské odpuštění.

Neméně nutný je stálý vliv Ducha svatého, aby zasvěcení vytrvávali v modlitbě a v životě důvěrného spojení s Kristem. On dává touhu po důvěrném vztahu k Bohu, dává růst chuti modlit se, vnuká sílící přitažlivost ke Kristově osobě, k jeho slovu, k jeho příkladnému životu.

A je to opět vanutí Ducha svatého, které oživuje apoštolické poslání zasvěcených jako jednotlivců i jako komunit. Historický rozvoj řeholního života, charakterizovaný rostoucí odaností k evangelizačnímu poslání, potvrzuje toto působení Ducha na podporu misijního úsilí řeholních rodin v církvi.

6. Zasvěcení pak mají pěstovat velkou vnímavost vůči vnuknutím a hnutím Ducha svatého, trvalé spojení s Ním neustálou modlitbou, aby dostávali jeho dary ve stále větší míře, doprovázenou svatou odevzdaností do jeho podnětů (iniciativ). Tuto cestu stále lépe objevovali svatí pastýři a učitelé církve v souladu s učením Ježíše a apoštolů. Toto je cesta svatých zakladatelů a zakladatelek, kteří vytvořili v církvi tolik různých forem společenství, z nichž vznikly různé spirituality: basilánská, augustinská, benediktinská, františkánská, dominikánská, ignaciánská, karmelitánská a tolik jiných: to všechno jsou zkušenosti, cesty a školy, které dosvědčují bohatství charizmat Ducha svatého a umožňují přístup po mnoha zvláštních cestách k jedinému celému Kristu, v jediné církvi.

připravil:
Josef Kolářek S.J.

MYŠLENKA NA NEDĚLI

PŘEDEHRA VELKÉHO DRAMATU

Zamyšlení nad 12. hlavou Janova evangelia

Vezmi do ruky s úctou Janovo evangelium a popros vroucně Ducha svatého, aby tě provázel při četbě 12. kapitoly.

Pojď za Ježíšem do Lazarova domu. Před několika dny byl tento dům domem smutku. Lazar, který již tři dny spočíval v hrobě, sedí dnes se svým Přítelem u slavnostní tabule. Pozoruj všechny přítomné. Jejich chování je odrazem jejich vztahu k Ježíši: Lazar děkuje za návrat do života, Marta obsluhuje s pečlivostí a pozorností, Maria vyjadřuje svou lásku procky symbolickým činem.

Jeden z Ježíšovy družiny nesdílí dobrou pohodu dnešní hostiny. Cítí se ochuzen o to, co Marie dala Ježíši. Jeho rozmrzelost jej sblízuje s dalšími nespokojenci. Jsou to farizeové. Pohled na Divotvůrce i živého svědka Ježíšovy božské moci je přivádí k nepřítelům: nevidí jiné východisko, než násilím odstranit Ježíše i Lazara.

Úlohy pro poslední dějství Ježíšova dramatu jsou rozděleny.

Jakou roli zaujmeš ty?

Je tu ještě početný kompars. I ten sehraje významnou úlohu. Jedni přicházejí z vděčnosti, jiní ze zvědavosti, ale je nemálo těch, kteří se domnívají, že uzrála doba k politickému převratu. Na ně na všechny však číhá jedno nebezpečí: davová psychóza. V tlumu, kde zavládnou emoce, ztratí jedinec snadno svou vlastní tvář a může se stát nástrojem v cizích rukou.

Když si to dobře uvědomíš, nepřekvapí tě příští projevy zcela protichůdných nálad a postojů. Ten dav nemá potuchy ani o své slabosti, ani o své síle.

Již příštího dne dojde k první zkoušce sil. Ježíš má důvod vstoupit tentokrát do svatého města slavnostním způsobem. Dal si přivést oslátku, aby se na ně posadil. Naplnila se slova prorokova: Přichází tvůj král, spravedlivý, který přináší spásu.. Pokorně jede na oslátku. Vymýtí koně z Jeruzaléma, válečný luk bude vymýcen, jeho vláda bude od moře k moři. Panovník zaduje na polnici a vydá se na pochod..(Za 9-10, 14). Lidu se zmocnilo vzrušení: Udeřila hodina pro obnovení slávy Izraele!

Postav se na vyvýšeninu a dobře pozoruj ten slavnostní průvod. Dav vyjadřuje své nadšení slovy i skutky. Ale tato nálada nebude mít dlouhého trvání. Kdo vítá Ježíše s nadšením, ale myslí při tom spíše na sebe, pocítí brzy zklamání. Čím silnější byly prázdné emoce a falešná očekávání, tím větší bude náchylnost k opačnému postoji. Stačí těch pár dnů do velikonočních svátků, aby se váhy naklonily na stranu Ježíšových nepřátel.

Připoj se nyní také k Řekům, kteří touží dostat se do Ježíšovy blízkosti. Zahleď se do jeho tváře. V jeho božských očích uvidíš skutečné lidské slzy (Lk 19,41). Nejsou to však slzy dojetí z triumfálního přijetí. Víc než jeho oči pláče jeho Srdce. Před několika dny plakal pro mrtvého přítele Lazara. Dnes pláče nad skutečností, že i Bůh je bezmocný proti svobodě lidské zloby. Pláče nad ztrátou národa, který tolik miluje. Tisíce let zahrnoval tento národ svou přízni, a pře-

ce Izraelité nepoznali den navštívení. Pýcha zaslepila jejich oči a zatvrdila jejich srdce, takže očima nevidí a srdcem nerozumějí a neobracejí se, aby je Ježíš neuzdravil (J 12,40). Jak smutné mohou končit i ti, kteří patřili k vyvoleným.

Ani lid, který mu provolává Hosana, nic nechápe. Dávej bedlivě pozor na Ježíšova slova. Jeho sláva spočívá v něčem úplně jiném. Bude oslaven tím, že přijme své ponížení a smrt. Je to jediná cesta do slíbeného království. Kdo chce být s ním ve slávě, bude jej následovat. Přijmout tuto skutečnost není lehké ani pro Ježíše. Ale přišel právě proto. O čem tři roky vytrvale kázal, doloží nyní svým vlastním příkladem. Otče, oslav jméno mé.

Ježíšova volání k Otci proniká nebesa: Oslavil jsem a ještě oslavím. Kvůli tobě promluvil Hospodin, aby tě povzbudil ve tvé malomyslnosti. Otec tě osobně pozval, abys měl tento týden účast na Ježíšově cestě ke skutečné slávě. Nebudeš-li chodit ve tmě, pocítíš, jakou silou Ježíš, přibitý bezmocně na dřevo, potáhne neodolatelně všechny k sobě. Nebraň se.

Dovol mu, aby přitáhl i tebe. Vryj si hluboko do paměti Ježíšovu tvář, po které stékají slzy. Za krátko bude rozedrána k nepoznání. Uvědomuješ si, co to znamená, když pláče Bůh? Nevěříš-li slovům, uvěř slzám.

Poděkuj mu z celého srdce za toto lidské svědectví božské lásky. Vstup s ním do města odhodlán jako On přijmout vůli nebeského Otce. Rozhodni se, dokud máš světlo, aby tě nezačhvátla tma. Budeš-li mlčet, kamení bude volat!

Bratr Amadeus

SVATÝ METODĚJ, SPOLUPATRON EVROPY

Jedním ze tří světců, jimž se dostalo významného titulu „ochránce Evropy“, je slovanský věrozvěst, první moravský arcibiskup svatý Metoděj, jehož 1110. výročí úmrtí si letošního 6. dubna připomínáme. Jeho odkaz je stále zářivý, vitální, přesto, že hlasatel evangelia vodil naše předky na cestu poznání a k pramenům živé vody již více než před jedenácti sty roky. I naše generace bližším poznáváním života a učení svatých apoštolů je povzbuzována ve věrnosti ke křesťanským zásadám a tradicím. Je si vědoma skutečnosti, že náš národ a stát vznikl z křesťanství, že se v pravý čas zařadil mezi kulturní národy Evropy, že věrnost a dědictví otců zachoval.

O mládí Metoděje, prožitém v byzantském městě Soluni, zůstalo poměrně málo informací. Původně se jmenoval Michal neboli Manuel a začal působit ve

státní správě, neboť byl vzdělaný v právech. Kolem roku 840 dal přednost řeholnímu životu a vstoupil do kláštera Polychron v Bithýnii. Po osmi letech naplněných studiemi a řeholními povinnostmi byl v Římě vysvěcen na kněze papežem Hadriánem II. Brzy byl vyslán k Chazarům na Krym. Na této cestě ho doprovázel jeho nejmladší bratr Konstantin (Cyril). Misie přinesla mnohé duchovní úspěchy a nález tělesných ostatků papeže Klementa I., které přenesli do Cařihradu, do Říma a později na Velehrad.

Rozhodující událostí pro celý další život obou soluňských bratrů byla žádost knížete Rostislava z Velké Moravy o vyslání učitelů, schopných vysvětlit ve slovanském jazyce pravou křesťanskou víru. Když volba padla na ně, náležitě se na velký úkol po tři léta připravovali. Z řečtiny přeložili do staroslověnštiny posvátné

knihy, potřebné k slavení bohoslužeb i k výuce. K tomu použili novou abecedu, kterou velmi pečlivě sestavil Konstantin - filozof. Papež schválil slovanskou liturgii, Metoděje jmenoval papežským legátem a arcibiskupem pro území Velké Moravy a Panonie. Překlad Písma svatého a dalších potřebných knih byl v té době jevem naprosto ojedinělým, dokladem moudrosti a prozíravosti našich apoštolů. Otvíral srdce těch, k nimž přicházeli, a získával jejich důvěru.

Positivním přínosem moravského křesťanství se slovanskou bohoslužbou byla i rychlá christianizace Čech pokřtěním českého knížete Bořivoje a jeho družiny na Velehradě. Na dvoře Přemyslovců našlo příznivou půdu, neboť předcházející působení řezenské misie vytvořilo výchozí předpoklad. První kostel v Čechách, založený Bořivojem na Levém Hradci, byl

Liturgická čtení v týdnu

Neděle 9. dubna Květná neděle	- Průvod: Ev.: Lk 19,28-40 Ž: 22(21),8-9.17-18a.19-20.23-24 odp.: 2a 1. čt.: Iz 50,4-7 2. čt.: Flp 2,6-11 Ev.: Lk 22,14-23,56
Pondělí 10. dubna Pondělí sv. týdne	- 1. čt.: Iz 42,1-7 Ž: 26,1.2.3.13-14 odp.: 1a Ev.: Jan 12,1-11
Úterý 11. dubna Úterý sv. týdne	- 1. čt.: Iz 49,1-6 Ž: 70,1-2.3-4a.5-6ab.15+17 odp.: 15 Ev.: Jan 13,21-33.36-38
Středa 12. dubna Středa sv. týdne	- 1. čt.: Iz 50,4-9a Ž: 68,8-10.21bcd-22.31+33-34 odp.: 14c.b Ev.: Mt 26,14-25
Čtvrtek 13. dubna Zelený čtvrtek	- večer: 1. čt.: Ex 12,1-8.11-14 Ž: 116(115),12-13.15+16bc.17-18 odp.: srv.1Kor10,16 2. čt.: 1Kor 11,23-26 Ev.: Jan 13,1-15
Pátek 14. dubna Velký pátek	- 1. čt.: Iz 52,13-53,12 Ž: 31(30),2+6.12-13.15-16.17+25 odp.: Lk 23,46 2. čt.: Žid 4,14-16; 5,7-9 Ev.: Jan 18,1-19,42
Sobota 15. dubna Bílá sobota	- <i>Z technických důvodů naleznete liturgická čtení na tento den na této straně v levém sloupci.</i>

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne	9. 4.	10. 4.	11. 4.	12. 4.	13. 4.	14. 4.	15. 4.

Antifona	413	413	413	413	413	441	457
Žalm	783	783	783	783	783	783	785

Ranní chvály

Hymnus	413	413	413	413	413	441	457
Antifony	417	422	426	431	435	442	458
Žalmy	921	936	950	965	981	442	458
Kr. čtení a zpěv	418	422	427	431	435	445	460
Antifona k Zach. kantiku	418	423	427	431	435	446	460
Prosby	418	423	427	431	435	446	460
Záv. modlitba	419	423	428	432	436	446	461

Modlitba během dne:

Hymnus	414	414	414	414	414	447	461
Antifony	415	415	415	415	415	448	462
Žalmy	926	940	955	971	987	448	462
Krátké čtení	419	424	428	432	436	451	465
Záv. modlitba	419	423	428	432	436	446	461

Nešpory: SO

Hymnus	412	412	412	412	412	438	452	466
Antifony	416	420	425	429	433	439	453	466
Žalmy	916	930	945	960	976	992	453	466
Kr. čtení a zpěv	416	420	425	429	433	439	455	468
Ant. ke kant. P. M.	416	421	425	430	434	439	456	469
Prosby	417	421	426	430	434	439	456	469
Záv. modlitba	419	419	423	428	432	440	446	461

Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	440	1242	1242
-----------	------	------	------	------	------	-----	------	------

☞ zasvěcen sv. Klementovi, patronu díla soluňských bratří. Slovanskou bohoslužbu podporovali i další knížecí nástupci - Spytihněv, Vratislav, sv. Václav - kteří stavěli křesťanské chrámy v Praze i na okolních hradech.

Blahodárná apoštolská činnost sv. Metoděje byla několikrát přerušena v důsledku politicko-náboženských sporů a zásahů hodnostářů cizího původu, kteří se stavěli proti slovanskému ritu. Metoděj byl dokonce zajat, odvečen do Řezna, tam souzen a poslán do vyhnanství. Dvakrát musel zasáhnout sám Svatý otec Jan VIII., který Metoděje sprostil všech obvinění, navrátil slovanské liturgii ta práva, jež přiznal jeho předchůdce Hadrián II.

Svatý Metoděj ve své nesnadné a obtížné apoštolské činnosti zůstal se svým bratrem Cyrilem a po jeho předčasně smrti sám pevně spojen s cařihradskou církví a s římským Petrovým stolcem. V lásce a pravdě překonával vše, co bylo na překážku dosažení vytoužené jednoty. Dílo sv. Metoděje neskončilo jeho smrtí v roce 885, ale pokračovalo v dalších slovanských zemích zásluhou sv. Gorazda a jeho šesti druhů, kteří byli z Moravy vyhnáni, uchýlili se do Chorvatska a později pokračovali v misijní pouti přes Bosnu do Bulharska.

Místem pohřbení sv. Metoděje se uvádí katedrální chrám. Podle tradice stál na dnešním Velehradě. Nelze však vyloučit možnost, že se nacházel někde u dnešních Mikulčic. V každém případě Metodějův hrob dosud nalezen nebyl a je stále předmětem velkého zájmu našich archeologů.

Stanislav Zeman

LITURGICKÁ ČTENÍ V TÝDNU

- dokončení:

Sobota 15. dubna -
Bílá sobota

- 1. čt.:** Gn 1,1-2,2
Ž: 104(103),1-2a.5-6.10+12.13-14b.24+35 c odp.: srv. 30
- 2. čt.:** Gn 22,1-18
Ž: 16(15),5+8.9-10.11 odp.: 1
- 3. čt.:** Ex 14,15-15,1
Ex 15,1-2.3-4.5-6.17-18 odp.: 1a
- 4. čt.:** Iz 54,5-14
Ž: 30(29), 2+4.5-6.11+12a+13b odp.: 2a
- 5. čt.:** Iz 55,1-11
Iz 12,2-3.4bcd.5-6 odp.: 3
- 6. čt.:** Bar 3,9-15.32-4,4
Ž: 19(18),8.9.10.11 odp.: Jan 6,68b
- 7. čt.:** Ez 36,16-17a.18-28
Ž: 42(41),3.5bcd; 43(42),3.4 odp.: Ž 42(41),2
- Epištola:** Řím 6,3-11
Ž: 118(117), 1-2.16ab+17.22-23
Ev.: Lk 24,1-12

Mariánské oázy

BOZKOV U SEMIL

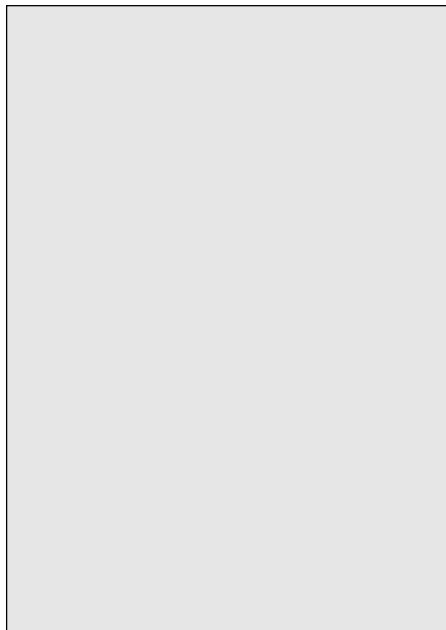
Tato mariánská oáza leží v severních Čechách, 5 kilometrů severně od města Semil v Podkrkonošské pahorkatině. Ač v roce 1938 ležela pouhých 20 kilometrů od našich hranic s hitlerovským Německem, nebyla pojata do německé III. říše. Stalo se tak proto, že okolí Semil bylo vždy osídleno jen českými lidmi.

Bozkov nevyniká nějakým velkolepým poutním chrámem s mohutnými věžemi, rozsáhlými ambity a velkým klášterem mnichů, kteří by o toto místo pečovali. Po stránce duchovní i tělesné pomoci je však bohatým pramenem, který tady po mnoho staletí poskytuje Matka Boží těm, kteří do Bozkova přicházejí s důvěrou prosit POMOCNICI KŘESŤANŮ a UZDRAVENÍ NEMOCNÝCH. Poutníci přednášejí své prosby před Mariinou sochou, umístěnou na hlavním oltáři ve sličném dřevěném rámu, zhotovenou před rokem 1500 (archivní prameny mluví o uschovávání milostné sochy před husitskými vojsky, r. 1422 ji ukrývá bozkovský farář Jan.) Socha je 94 centimetry vysoká, polychromovaná, z lipového dřeva. Rodička Boží stojí na zeměkouli a měsíci.

Kdo tuto Mariinu sochu do Bozkova donesl, kdo založil a rozšířil úctu k ní, to vše je zahaleno mlhou pro nedostatek archivních pramenů. Mnozí se domnívají, že mariánskou úctu v Bozkově začali pěstovat už ve 14. století cisterciáci z Mnichova Hradiště, jimž Bozkov patřil v první polovici 14. století.

Z roku 1555 pochází zvon (visí ve věži dnešního bozkovského chrámu), na kterém je reliéf Bozkovické Madonny.

Původní mariánský kostel stával asi 27 kroků jižně od nynějšího poutního chrámu. Byl menší a byl při něm hřbitov. Barokní doba přinesla s sebou velký rozkvět mariánských poutí. Tu se ukázal starý bozkovský kostel malý a také hřbitov při něm zabraňoval rozvinutí poutních slavností a procesí. Proto 23. září 1690 konala se slavnost posvěcení a položení základního kamene pro nový, rozsáhlejší poutní chrám. Na stavbu nového chrámu vyplatila hraběnka Marie Polyxena Desfours rozená ze Schönfeldu 3 100 zlatých pod podmínkou, že bozkovští věřící jí budou tyto peníze splácet v pravidelných ročních splátkách 80 až 100 zlatých. Obyvatelé Bozkova tak činili pravidelně, až celý obnos hraběnky splátili.

Kostel byl dobudován r. 1693. Stavba je jednoduší s polokruhovitým presbytářem a hranolovou věží, 49 metrů vysokou. R. 1693 sem přenesli slavně milostnou sochu Mariinu s celým hlavním oltářem ze starého chrámu. Teprve r. 1757 byl postaven nový hlavní oltář mistrem Josefem Jelínkem z Kosmonos. Oltář je krásné baroko, ačkoliv tehdy už umělci zhotovovali oltáře v rokokovém stylu. Jelínek totiž byl nadšeným napodobitelem Braunovým.

Od roku 1758 do r. 1792 zde působil farář Václav Dušek. Za něj přicházelo na letní pouť /v první červencové neděli/ pravidelně kolem 10 000 poutníků. Na něho upomíná imitace sochy P. Marie Bozkovské v rokokovém plášti nad západním vchodem do poutní svatyně. Upomínkou na něho je, že roku 1791, tedy rok před svou smrtí, dal vyměnit rovný strop v chrámové lodi za klenutý a do vlhké omítky nechal namalovat celou litanii loreťánskou. Malba se dochovala až do dnešních dnů.

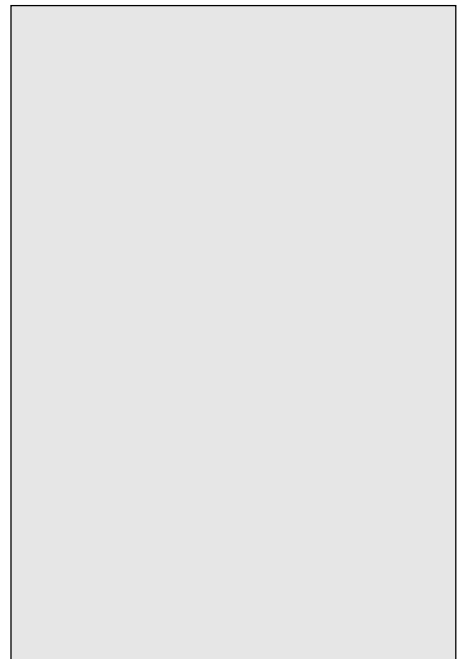
Druhý kněz, který se zapsal hluboce do dějin Bozkova, je Josef Hofman, který sem přišel po zabrání našeho pohraničí 8. října 1938. Ten si Bozkov velice zamiloval a věnoval mu všechny své schopnosti a síly ke zvelebení svatyně. Právě on začal pro milostnou sochu P. Marie Bozkovské razit název „KRÁLOVNA HOR“. Říkával: „Kdykoliv budete tímto názvem označovat milostnou zdejší sochu, vždycky vyjadřujte tím prosbu, aby P. Maria vyprosila navrácení našich pohraničních hor do naší vlasti, Československé republiky.“

Hned na počátku roku 1939 odvezl Hofman Bozkovskou Madonu do Prahy, aby ji v odborném závodě Píšovské zbavili červotoče a restaurovali. Firma pak sochu odeslala zvláštním vlakem do Semil, kde ji 30. dubna 1939 na nádraží slavně přivítali a umístili na hlavní oltář do rámu. Účastníků bylo mnoho tisíc.

V roce 1939 pořídil Hofman novou střešní krytinu, protože stará břidlicová začala propouštět dešťovou vodu. Tím Hofman zachránil střešní vazbu a chrámový strop s malbami. Po této velké opravářské akci dal provést generální opravu elektrického vedení, nechal je instalovat do věže pro budoucí zvonění elektrickými motory, nechal provést opravu chrámových fresek a malířskou opravu všech oltářů. Pořídil nový svatostánek s uměleckou výzdobou čelní stěny podle prof. Vineckého, dal zhotovit novou křtitelnicí, kostel zkrášlil novou dlažbou, novými lavicemi, novými kostelními vraty a vnitřními chrámovými dveřmi. Nově instalovaná zvonková hra podle návrhu prof. Dobrodinského ovšem válku nepřežila.

Hofman se zabýval myšlenkou zbudovat v Bozkově hospic - útulek pro poutníky. Dal nakreslit plány, měl i stavební místo pro tento objekt, ale nepřízeň doby znemožnila uskutečnění. Tehdy při hlavních poutích, to je první neděli v červenci, 15. srpna a 8. září přistupovalo ke svátostem kolem 5 000 poutníků a zástupy poutníků bývaly takřka nespočítatelné.

P. Oldřich
(foto: archiv autora)

HLE, DŘEVO KŘÍŽE

Jednu část velkopáteční liturgie tvoří odhalení a uctívání kříže. Kněz odhaluje velký kříž a třikrát zpívá: „Hle dřevo kříže, na kterém pněl Spasitel světa.“

Mnozí procházejí kolem odhaleného kříže, mnozí před ním stojí. To jsou ti, kteří cítí, že patří ke kříži. Protože zde našli všechno to, co mají. Setrvávají, poklekou, líbají rány našeho Pána.

Klečí před křížem hříšníci - to jsme my všichni - , protože jsme to my, kdo ho ukřižovali. Naše viny na něho dolehly. Z našich vin se zrodila smrt, kterou on přemohl. On vytrpěl to, co naše hříchy způsobily. Viníci líbají rány, které sami zasadili. Vrahové utíkají před svou vinou k Zavražděnému, katové ke své Oběti. A ti hříšníci - oni jsou spolu s ním ukřižovaní na kůlu vlastních vin - prosí: Pane, rozpomeň se na nás, až přijdeš do svého království.

U paty kříže leží umírající. Neboť oni trpí tím, čím trpěl on. Umírají, protože on umřel. Ale Bůh připustil tuto smrtelnou vinu jen proto, protože chtěl tento svět znovu obejmout v lásce svého vtěleného Syna, který v této smrti přemohl viny ješ-

tě větší milostí, která vzešla z jeho milosrdenství.

Před křížem pláče trpící. Která noc strádání nebyla jeho nocí? Které slzy on neposvětil? Které utrpení by měl ještě poznat, aby je mohl proměnit v naději, než to, které nesl Syn člověka, který byl Synem Božím?

Klečí před ním děti. Protože on je miloval, a ačkoliv věděl, že přebývá v každém člověku, hrozil těžkým bēda těm, kteří pohorší tyto děti.

Klečí před ním v mlčení osamělí. Neboť tento Osamělý, který umírá v pustině smrti opuštěn Bohem, zná trpkost samoty a nechal všechnu jejich samotu vstoupit do svého srdce, odkud bylo vytlačeno všechno, jen ne láska k opuštěným.

Klečí před ním v pláči vdovy a matky, které ztratily své syny. Protože jeho oko hledí ještě s láskou a starostlivostí přes stíny smrti, které ho obklopují, na Matku, kterou musí zanechat opuštěnou.

Vrhají se před ním na kolena ti, kteří milují. Neboť u něho je veškerá síla lásky, veškerá síla, která umí překonávat zklamání a měnit je v lásku silnější než

smrt, v onu jedinečnou lásku ke Kristu, která se žije a trvá ze svého vlastního plamene.

Před jeho křížem klečím „já....“. Klečím tak všichni, kteří poznali Boží milosrdenství, před křížem, který neviditelně proniká vším dokoná a všemi časy. Padají na svou tvář. Mlčí. Pláč. Modlí se k Ukřižovanému. Modlí se k Mrtvému, který nám přinesl život. Modlí se k Lásce a k Poslušnosti, která je silnější než smrt, ano, než smrt na kříži.

Klečím tak před křížem? Ty tři hodiny mého života, až se pro mne a na mně všechno dokoná? Jsem s Ukřižovaným?

Moje duše žízni po Bohu a po otcovském domu. Chci povstat. Chci vidět toho, který pil ten nejvíce hořký kalich světa. Chci líbat zkrvavené nohy, které jdou za mnou až do té největší bezvýchodnosti mých vin. Chci vidět jeho proražený bok, který mi otevřel jeho Srdce, aby mě v něm skryl, aby mě převedl z tohoto světa smrti domů k Otci, abych i já byl tam, kde může být jen Bůh. Chci vidět dřevo kříže, na kterém pni má Spása.

Pojďte, klaněme se! - SKW-

KARDINÁL TROCHTA A DNEŠEK

Tak jako postní doba a velikonoční týden obecně zasahují nitro každého křesťana, česká katolická církev spolu s rodinou salesiánů Dona Boska si v ten čas ještě navíc připomínají výročí jeho smrti velkou postavou kardinála Štěpána Trochty, trpitele ve dvou totalitních systémech, které v tomto století zplodila nesprávně definovaná a aplikovaná svoboda a z ní plynoucí liberalismus, který - nepoučen či spíše nepoučitelny - se s hrubostí sobě vlastní opět i v českých zemích dere na scénu.

Není bez zajímavosti, že právě ThDr. Trochta v r. 1946, rok po návratu z více jak tříletého pobytu v německých koncentracích a rok před jmenováním biskupem v Litoměřicích, říká ve svém cyklu postních promluv v kostele sv. Kříže na Příkopech v Praze myšlenky, které český národ tolik potřebuje slyšet znovu jako časově naprosto aktuální, a z nichž u příležitosti jeho skonu 6. dubna roku 1974 citujeme:

„Přemýšlel jsem, o čem bychom měli uvažovat v tuto dobu svatopostní, abychom z toho měli úměrný duchovní užitek a dotkli se problémů, které citelně rozvířují hladinu veřejného života... Dostali jsme se tak až k předpokladům jedinečných možností zabezpečit náš národ opět na dlouhou dobu po strádání a bolestném čekání. Bylo by však tragické, kdybychom si představu lepšího zítřka hned v základech pokazili a začali poněmáhlu pracovat na své zkáze. K takovým koncům bychom dospěli, kdyby z toho všeho byl vyloučen Bůh...“

Známe svět, známe prostředky k pozemskému blahobytu, ale nezná-

me člověka... Všeobecná tradice osvobození se vyznačovala hlavně nezvyklou horlivostí ve zbavování se všeho myšlenkového dědictví, vyjádřeného katolickým dogmatem. Vzdálit se co nejvíce od Církve, popřít závaznost jejího mravního učení, eventuálně se postavit proti ní - to znamenalo svobodu,“ konstatuje Dr. Trochta a pokračuje:

„Moderní svět nebude moci ve skutečnosti nikdy poučovat Církev o svobodě. Žádná instituce a žádná myšlenková soustava nehájila nikdy lidskou svobodu s takovým důrazem a s takovou neústupností, která se netřásla ani před mučednickou smrtí, jako Církev katolická a její věrní synové... Svoboda člověka je opravdu článkem víry a tento článek nebude nikdy vyškrtnut z pravdy, které Církev hlásá, poněvadž je jedním z nejsvětějších a poněvadž zdůrazňuje jakousi účast svobody člověka na svobodě Boží... Svoboda je ovšem nejdražším darem, který byl dán Stvořitelem člověku. Svobodná vůle a rozum jsou nejvyššími duševními vlastnostmi, které nás přidružují k Bohu. Avšak v Bohu jsou jen vlastnosti dobré a nepřipouštějí žádného příměsku zla... Nejvyšším stupněm svobody dle katolického pojetí je tedy ta svoboda, která nás vymaňuje z otroctví nízkých pudů, která nepodléhá zlu; prostě svoboda, která je dostatečně silná, dostatečně svobodná, aby nebyla zlem znásilněna...“

Liberálové vnesli do lidské společnosti docela jiný postoj ke svobodě. Rozvázali všechna pouta instinktu a lidských vášní, aby mravní svoboda člověka mohla být libovolně znásilně-

vána. Volnomyšlenkáři zaměnili pojem mravní svobody za pojem mravní bezuzdnosti. To, co se člověku líbí podle jeho náklonnosti ke zlému, prohlásili prostě za dovolené. Zdůrazňují nerozumnou totální autonomii člověka ve všem a odvolávají se na Immanuelu Kanta... Svoboda je prý výrazem lidské přirozenosti, která je absolutně dobrá.“

Jak tato, téměř před 50 lety v Praze pronesená slova, připomínají i dnes nejedno veřejné prohlášení nynějších reprezentantů vlasti! A Trochta dále říká:

„Toto učení bylo propracováno teoreticky a prováděno v praxi až do nejrůznějších důsledků, takže nakonec byl ospravedlnován a omlouván každý lidský čin a zločin... Za předpokladu platnosti výše zmíněného pojmu svobody je to zcela logické. Neexistuje-li žádný Bohem zjevený zákon, podle něhož by mohly být posuzovány lidské činy, nikdo nemá právo prohlásit kterýkoliv lidský zločin za zločin, poněvadž i zločiny vycházejí ze svobodné lidské vůle.“

„Liberálové sice připouštějí, že stát by měl mít jakési právo omezit svobodu jedinců nebo skupin tam, kde poškozují zájmy jiných jedinců a společnosti. Avšak je těžko zjišťovat a posuzovat, ve kterých případech a do jaké míry může stát zasahovat do svobody občanů, když se ani státní autorita neohlíží na zásady nějakého vyššího zákona. Prakticky to vede k tomu, že stát zasahuje kdykoliv a jak se mu líbí, podle toho, jakými lidmi je právě ovládnut. Svoboda, která zaujímá stejně indiferentní stanovisko k dobru i ke zlu, není pravou svobo-

dou. *Není pravou svobodou ve smyslu křesťanském a podle vůle Boží...*"

A tak kard. Trochta svým silným valašským hlasem všem Čechům otevřeně říká:

"Tedy my věřící jsme pro svobodu, ale pro správnou svobodu, která přináší lidstvu úlevu a staví hráz veškerému znásilňování. Rozhodně se nezažíváme té svobody, která se na pohled zdá velkým uvolněním, ale ve skutečnosti pracuje - ať už vědomě či nevědomky - pro nové zlo. Pravá svoboda musí mít úctu k zákonu mravnímu, protože je nejvyšším darem Božím a matným napodobením svobody Boží, která nepodléhá žádnému omylu a není schopna žádného zla..."

"Jsme tedy pro naprostou svobodu šíření pravdy a dobra, jakož i pro naprostou svobodu ve věcech indiferentních. Nejsme však pro svobodu, která je ochotna oslavovat každý omyl a každé zlo."

Těchto několik jasně řečených a i dnes tak aktuálních myšlenek vyznavače a trpitele, velkého Kristova kněze Trochty, zakončíme živou vzpomínkou, že jako biskup a kardinál byl velkým ctitelem blahoslavené Zdisla-

vy, v srpnu 1970 zahájil jubilejní rok k výročí 750 let od jejího narození a v pastýřském listu věřícímu lidu tenkrát napsal:

"Kdyby žila mezi námi dnes, jistě by patřila k nadšeným průkopnicím reforem II. vatikánské sněmu. Počínala si, jako by již četla dekret o apoštolátu laiků a o jejich významu v Kristově Církvi, jak jej vyhlásil II. vatikánský sněm... Čím přesněji metodami studujeme a poznáváme její život, tím zřetelněji chápeme i svou povinnost splatit jí konečně starý národní dluh a otevřít jí cestu ke slávě oltářů. K tomu se ovšem vyžadují bezpečně ověřené zázraky na její přímluvu. Proste o ně. Spolehejte na její mimořádnou pomoc všude, kde přirozené lidské síly nestačí. Křesťan není nikdy v koncích. Zoufalé situace přenechává ďáblu. Ten ovšem ztratil Kristovým vítězstvím opravdu všechnu naději. Ale člověk jí získal. Putujte k jejímu hrobu do Jablonného a přivádějte tam poutníky z Čech i Moravy. Ať si nad hrobem Moravanky, která se posvětila životem v Čechách, Moravané a Češi podávají bratrské ruce k vzájemné spolupráci..."

"I na mne krátce po mém nastoupení do Litoměřic hluboce zapůsobila první návštěva hrobu blahoslavené Zdislavy. Ihned jsem se rozhodl podniknout, co bude v mých silách, abychom mohli nazvat paní Zdislavu světicí. Jsem od počátku přesvědčen, že Zdislava je vzor křesťanské dokonalosti, který má co říci celému světu. Zvláště dnešní krizové době."

V roce 1971 však již bylo kardinálu „in pectore“ Štěpánu Trochtovi zakázáno státními úřady komunistického režimu zakončit slavnostně jemu tak drahé jubileum v Jablonném.

Jistě nepochybujeme, že jeho duch, osvobozený po tolika utrpeních pro Krista, tam bude s celým českým národem, až se toto svatořečení uskuteční.

A křesťané v Čechách i na Moravě mohou být právem hrdí, ba vůči světu pyšní, na takovou osobnost, jakou byl původně chudobný valašský pasáček, ale později z moci Boží velký člověk, křesťan, salesiánský kněz, litoměřický biskup a pro Krista pronásledovaný jeho služebník, kardinál Štěpán Trochta.

Ing. Jaroslav Novosad

Z POUTNÍCH MÍST

Medžugorje, 15.3.95

* Postní doba je prožívána Chorvatsky intenzivněji než u nás. Známe jich několik, kteří se postí 40 dní o chlebu a vodě (zdatní venkované!); a křížovou cestu se modlí celá farnost 2 x týdně po mši svaté. Několik vidoucích chodí každý den na kopec, kde se dlouze modlí. Během mé první postní doby zde Jelena Vasiljová dostala pro svou modlitební skupinu vnitřní lokuci, o kterou se s Vámi chci podělit:

"Drahé děti, během tohoto postu si přeji, abyste zvláštním způsobem poctívali Ježíšovo utrpení. Jen tak s Ním můžete vstát z mrtvých. Přála bych si, aby to největší z vašich postních rozhodnutí bylo pomáhat osobám, které trpí" (13. 3. 1990).

* Socha z Medžugorje, která u Říma pláče krev, vzbuzuje čím dál větší údiv, a to daleko přes hranice Itálie; a hlavně se stává povzbuzením k modlitbě. Místní biskup se setkal s kard. Ratzingerem a vytvořil vyšetřovací komisi. Dva vědci, kteří radiografovali sochu a analyzovali dlouze krev ve dvou nemocnicích, došli k závěru, že se jednalo skutečně o lidskou krev, která nemohla pocházet z falšovaného pramene. Je tedy dovoleno (ale nikdo nás nenutí) vidět v tom Boží znamení před dramatem duší ve tmě. Nemluvila snad Gospa 25. 2. o „lidu plném nenávisti a nepokoje“, ona, která stále dobře měří svá slova? Právě před 11 lety, 24. 3. 84, řekla v Medžugorje: „Prosím vás, nedovolte, abych plakala krvavé slzy kvůli duším, které se ztrácejí ve hří-

chu.“ Kdo ji potěší?

* Marija je tu na několik dní, a včera při zjevení došlo k vzácné věci. Gospa se modlíla chorvatsky, pak po chvíli usebrání pokračovala dlouze v modlitbě „ve své mateřské řeči“. Jelikož se to stává velmi zřídka, pokusila jsem se pozorovat okolnosti a všimla jsem si, že P. Marija to dělá, když je přítomen nějaký Žid, nebo nějaká osoba velmi spjatá s židovským národem. Nu a včera nás bylo s Marijí asi 10: jedna (katol. pokřtěná) židovská dívka a má komunita (Blahoslavenství), jejímž povoláním je modlitba za osvětlení Izraele. Gospa chtěla zdůraznit, že se nachází ve „známém kraji!“ - Ale víc než to: Tím, že se v Medžugorje modlí ve své mateřské řeči, Gospa chce zdůraznit důležitost úlohy židovského národa v Plánu spásy, a jak dalece Izrael a Církev tvoří v jejím Srdci jedno. Tím nám dává důležité prorocké znamení pro časy konce. Ukazuje nám také, že její poselství jsou celá zhnětená z Bible, a že je nutné je číst ve světle hebrejského smyslu slov, abychom mohli pochopit jejich hloubku.^{x)}

Drahá Gospo, Dcero Izraele, „Sláva Jeruzaléma“, Ty nás udivuješ!

Sr. Emmanuela

^{x)} K tomu sr. Em. dodává: např. biblické Shalom (pokoj), to není vůbec „Pax Romana“.

Poznámka redakce:

Papež Pavel VI. dne 14.10.1966 potvrdil dekret Posvátné kongregace pro šíření víry (č.58/59 A.A.S.), který dovoluje uveřejňová-

ní spisů a zpráv, týkajících se nadpřirozených zjevení, i když nemají „Nihil obstat“ církevní autority. Naši pravidelní čtenáři jsou nám - jak vidíme z korespondence - za takové zprávy, jako je dnešní, jenom vděční a neudivuje nikoho, že v církevně schváleném časopise se k tomu nikdo z nadřazených nevyjadřuje ani kladně, ani záporně: protože to není třeba (pokud ty věty samy v sobě neobsahují něco, co je v rozporu s učením církve a dobrými mravy). Bohužel se nad tím pohoršují ti, kteří sice říkají, že věří v Boha, ale doopravdy už nevěří, že ten Bůh biblický je všemohoucí i dnes a že nás nekonečně miluje ještě i dnes a že je to jen podpora víry v tyto pravdy, když vidíme tak hojné pokusy naší nebeské Matky o naši záchranu. Protože dnes se opravdu lavinovitě šíří odpad od víry i mezi kněžími, jak vidíme u sousedů: 156 kněží diecéze Št. Pölten (sousedící s Moravou) odepřelo poslušnost svému biskupovi, který se drží římských směrnic o nepodávání Těla Páně osobám, které žijí v těžkém hříchu vzhledem k svému novému církevně neplatnému sňatku. Benediktin Udo Fischer prohlašuje, že biskup u něho ztratil všechna práva a bude-li ho chtít teď odvolat z farnosti, musí už přijít s armádou... De facto odpadlý teolog Schmatz řekl na tiskové konferenci, že pro něho už biskup Krenn (věrný Římu) není biskupem a že „urychlil hodinu zrození pocírkevního křesťanství“ („die Geburtsstunde des nachkirchlichen Christentums beschleunigt“, Kurier 13.3.1995). Takoví pánové byli alergičtí na sebestenší zmínku o mariánských zjeveních, napadali spisy švýcarské mystičky Vassuly Rydenové. My tiskneme již 2. díl jejího deníku „Opravdový život v Bohu“, který m.j. vyjadřuje i Spasitelovu bolest nad nevěrou svých služebníků a jeho takřka zoufalou snahu je zachránit... Nėdivme se, že na krvavé slzy, které roní na tolika místech, se reaguje tak rozdílně: pokorný porozumí hlasu Matky (tamní biskup mons. Grillo řekl: „Uřčitě nepláče pro nic za nic“), pyšný nevěří, že by Bůh mohl ještě i dnes být všemohoucí a nekonečně milovat... -jv-

Lesy mě již od dětských let přitahovaly a kdykoliv jsem přijal jejich pozvání, naplňovaly mě pocitem hluboké a vznešené radosti, ve které se mísil obdiv k vznešenosti s dojetím z vřidnosti otevřené náruče a s vděčností nad nepřeborným bohatstvím darů pro všechny smysly těla i pro všechny mohutnosti duše a srdce. Když do lesa zavítám dnes, je mi do pláče. Již z dálky je vidět na jeho tváři chorobné rezavé skvrny, a když se přiblížím, vztahuje k nebi i k člověku suché pahýly jako zoufalou něnou prosbu i výčitku zároveň.

Kůrovec? Ten vyšel z ruky Boží tak jako smrk před mnoha miliony let a dokázali žít spolu až do dnešních dnů. Jenže Stvořitel ustanovil k tomu také přirozené a zdravé prostředí, kde panovala přiměřenost a rovnováha. Pokud se smrkům z půdy, světla, vzduchu a vody dostávalo toho, co ke svému zdravému růstu potřebují, věděly si s kůrovcem rady. Kdyby tomu tak nebylo, již dávno bychom nevěděli, co je smrk.

Někdo porušil rovnováhu, se kterou počítal Stvořitel, když stvořil tuto přírodu a viděl, že je to dobré. Mohutné stromy hynou pod náporom drobného hmyzu. Chemické prostředky nepomáhají, ale i kdyby usmrtily nějakého kůrovce, nijak tím neobnovují narušený řád. Ty stromy jsou nemocné, i když je zhoubný brook právě nenapadá. Mají daleko více nepřátel, kterým nemohou trvale odolávat, protože ztratily zdroje své přirozené síly. Pihovaté stráně našich hor jsou varováním a výstrahou, která se netýká jen smrků. Kdo není slepý, poznává s hrůzou evidentní analogii mezi stromem a člověkem.

Tam, kde byl rozrušen zdravý a přirozený řád, nepomohou natrvalo žádné umělé ochranné prostředky. Bez návratu k původnímu řádu nebude života. Ani v lese ani v lidských sídlech.

Jsou to skutečnosti, které jsou zřejmé i pro prostý „selský rozum“. Zdravý selský rozum zatím žádná věda nepřekonal. Chraň nás Bůh před odborníky, kteří si ho nedokázali zachovat. Bohužel i takoví se začínají hemžit jako kůrovci v lese.

Vlastností zdravého rozumu je také vědomí vlastní nedostatečnosti, které vede ke skromnosti, pokoře a úctě před tím, který je zdrojem všeho bytí a všeho skutečného poznání. Opustit toto vědomí znamená pouštět se na kluzké svahy sebejistoty a sebepečování. Dostanou-li takoví sebevědomí odborníci prostor, začnou produ-

kovat nápady, z nichž se rodí ideologie, pokud je včas nezadržíte, budou produkovat utopie, a jestliže je nezadržíte ani pak, přivedou vás do neštěstí. Máme v tom ohledu nejednu zkušenost.

My všichni si s větší či menší náležitostí uvědomujeme, že naše společnost je nemocná. Jedním z příznaků je právě „sexuální exploze“, jejíž zhoubné důsledky už nenechávají v klidu ani ateisty. Sex nám byl dán Bohem k tomu, abychom rostli, množili se a naplnili zemi. Jenže exploze nepřirozeného sexu u nás je naopak provázána vymíráním. Zdravý selský rozum nám říká, že tento vřed se šíří úměrně s ovzduším bezbřehé liberalizace, s vodami požívačnosti a konzumismu, v půdě bezbožectví a materialistického sebevědomí. Nyní se jedná o to, zda vykročíme s rozhodným úsilím o zdravé ovzduší, zdravou vodu a zdravou půdu, nebo se spokojíme s nějakou „mastičkou“ tzv. „sexuální výchovy“, která má zastavit šíření nebezpečného vředu.

Tato „mastička“ zatím nikde ve světě neměla úspěch. Právě naopak. Přejde-li tedy dnes někdo s nabídkou „zaručeného prostředku“, který tu ještě nebyl, musí to vyvolat přinejmenším pochybnosti. Spor o takový zázračný prostředek můžeme vést jednak na odborné úrovni, jednak na úrovni „zdravého rozumu“. Začneme s tím, co je dostupné nám všem.

Zamysleme se, zda ti, kteří přicházejí s takovou nabídkou, si zaslouží naši důvěru.

Nemusíte být velkými odborníky, abyste si mohli udělat obraz o důvěryhodnosti specialistů, kteří k nám přicházejí se svou nabídkou zaručeně nové sexuální „výchovy“. Nuže: Dá se neexistující výchova rozvrácených, neúplných a nefunkčních rodin, kterých stále přibývá, nahradit výukou školního „předmětu“ v rozsahu dvou nebo i čtyř vyučovacích hodin týdně? Patří katolické náboženství a katolická morálka někam jinam než výchova k odpovědnému rodičovství? Dá se počítat s tím, že ustavičná a bdělá kontrola rodičů zaručí kvalitu „sexuálních pedagogů“? Je reálné předpokládat, že demokratický stát, který je bezmocný vůči obsahu sdělovacích prostředků, převezme odpovědnost za sexuální chování mladé generace?

Tyto otázky jsem si nevymyslel. Ptám se jen na realnost několika tvrzení Zdeňka Janíka a MUDr. Antonína Brzka, která jsem četl na straně III Perspektiv, přílohy Katolického týde-

níku č. 13/95. Kdo nevěří, nechť si přečte a posoudí, zda to chápat jako ideologii, nebo utopii, nebo jenom propagační fráze. Bud' to co bud', „mastičku“ od takových odborníků bych se bál přiložit na svou ránu. Máme-li se rozhodovat, zda se zařadíme mezi těch 97% rodičů, kteří si (podle autorů) přejí, aby se sexuální výchovy našich dětí ujala škola, není snad zapotřebí apelovat na naše svědomí. K tomu by nám měl stačit selský rozum.

Nikdo z nás už není snad tak bláhový, aby si dělal iluze, že je ta tam éra světonázorového působení, které zavedl minulý režim a jejíž ovoce dnes sklízíme. Situace se naopak stala mnohem složitější, protože je stále méně přehledná. Ani členství v „křesťanských“ politických stranách není nijakou zárukou křesťanské odpovědnosti a spolehlivosti. Co je to platné, že v čele ministerstva školství je křesťansko-demokratický politik, když na pedagogických fakultách se do přípravy učitelů **občanské výchovy**, (která se vrací na místo původně očekávané etiky), s velkou vervou pouštějí právě ti, kteří tento obor pod vedením a pečlivým dohledem strany bezpečně ovládali před listopadem '89. Bez rudých šátků, bez Lenina a vedoucí role dělnické třídy se skutečná podstata bezbožectví a materialismu stala nakonec dokonce prodejnější a pragmaticky dotěrnější než dříve, a tak není divu, že i bez stranických legitimací, v „západním“ převleku, přioděná, je-li třeba, do osvícenského nacionálního romantismu, se stává úspěšně duševním majetkem většiny. Ale i kdyby tento světonázor vyznával celý národ, marně v něm bude hledat skutečný zdroj nezbytné mravní síly, na jejíž narůstající nedostatek stůně tato společnost. Tím spíše ne, když ve jménu „svobody a demokracie“ se hazardérsky otevřela dokořán okna přívahu nestydatosti, nevázanosti, zvrácenosti a násilí.

V tomto obklíčení a v těchto svízelných a nepřirozených podmínkách stojí před námi neodvolatelný a neodkladný úkol výchovy našich dětí. Smysl této výchovy není v tom, jak předejít nežádoucímu otěhotnění, ale jak rozvinout v našich dětech obraz Boží, k němuž byly stvořeny, jímž se ovšem nemohou stát bez našeho příkladu a bez našeho působení. Bůh nás pozval k dlouhodobé spolupráci na tvorbě jejich lidství. Tyto křehké květy se mohou rozvíjet a zrát jedině na výsluní naší lásky, která je obrazem lásky našeho Stvořitele a Otce. Každé z našich dětí se rozvíjí a zraje jako

jedinečné a neopakovatelné podle svého vlastního rytmu a způsobu. Ani jejich první zoubek, ani první krůček, ani první „mama“ se nedostaví na povel. Zrodily se z velkého tajemství lásky a toto křehké tajemství jim může být nepomačkané, nepošpiněné a nezneuctěné předáno jedině v autentickém prostředí lásky a důvěry tehdy a právě tehdy, až dozraje jejich čas, když už jsou dostatečně silné tou opravdovou vnitřní radostí, která vyvěrá z prožívané lásky a zdravých lidských vztahů a tepla domova.

Dost možná, že my sami jsme to v té kráse neprožívali. Ale milujeme přece našeho Boha a v jeho lásce milujeme své děti. Pro jejich radost, pro jejich zralost, pro jejich skutečné štěstí a štěstí jejich dětí se musíme naučit to, co neumíme, a splnit to, k čemu jsme povoláni.

Kdo skutečně prožívá tuto nesmírnou odpovědnost, ví z vlastní zkušenosti, že v podmínkách současné „svobody“ je to ještě těžší než za onoho času. Ale Bůh ví, proč nás do takové situace staví. Učí nás opouštět zvykovou polovičatost a formální křesťanství, aby nás přivedl k samé podstatě radostné zvěsti: k poctivosti a životu podle pravdy: ke skutečnému štěstí, které se nezakládá na honbě za požitky, ale na trvalé radosti z obětavé lásky. Budeme hájit své právo na křesťanský světový názor. Ale toto právo nám nebude k ničemu, pokud si naše děti tento světový názor nade všechno nezamilují, jestliže nepoznají z našeho příkladu a ze společného soužití s námi, co to znamená žít s Bohem a v Bohu. Budou-li mít na základě této prožívané zkušenosti silné a zdravé vědomí křesťanské důstojnosti a odpovědnosti, mohou být

imunní také proti všeobecné sexuální epidemii. Nejde jen o naše děti. Jde o budoucnost církve a společnosti. V tomto smyslu je pro nás Brzkův projekt mementem a výzvou, která nám připomněla, možná trochu pozdě, naši odpovědnost, ale i nepřipravenost. Je to i výzva pro prohloubení a rozšíření záběru i v centrech pro rodinu.

V *Pespektivách* č. 3 na straně III, vyzdobené „inspirujícími ilustracemi“, si symbolicky zařadil tiskařský šotek. Ta stránka prý patří do loňského roku. Ta stránka zaspala více než rok. Pánové, podívejte se dobře a pozorně, jaké je dnes datum. Podívejte se dobře na **znamení doby**.

Lubomír Štula

JEŽÍŠOVO UTRPENÍ NA HOŘE OLIVOVÉ

Svatá Terezie z Avily píše ve svém životopise: „Měla jsem vlastní způsob modlitby. Protože jsem nemohla diskursivně (v pojmech) myslet rozumem, snažila jsem se zpřítomňovat v sobě Krista. A zdá se, že mi nejvíc pomáhaly scény z jeho života, kdy byl nejopuštěnější a nejosamělejší. Říkala jsem si totiž, že by ve své osamělosti a skleslosti mohl potřebovat účast a mou duchovní přítomnost.

Zvlášť mi vyhovovala modlitba v Getsemanské zahradě, kde jsem mu dělala společnost... Po léta jsem před usnutím - to jsem se vždycky odporučela Bohu - promýšlela v modlitbě ještě chvíli tento úsek z modlitby na Olivové hoře, ještě než jsem odešla do kláštera.“

Olivovou horou začíná Ježíšovo umučení, začíná jako „utrpení v nitru“. Když Ježíš po poslední večeři odešel na horu Olivovou, přepadla ho úzkost: „Přepadla ho hrůza a úzkost. A řekl jim: Má duše je smutná až k smrti“ (Mk 14,33 a násl.). Pána přepadla smrtelná úzkost. Tuto úzkost musel prožít úplně sám. Bere s sebou tři apoštoly, ale oni usnuli, zatímco Ježíš hořce trpí.

Chápeme Terezii z Avily, že chce nastoupit místo apoštolů, že chce být Pánu blízko ve chvíli úzkosti, osamělosti a smutku. Ví, že ji Ježíš přijímá, vždyť u apoštolů hledal pomoc a útěchu. Pán Ježíš Kristus je Bohočlověk: i přes jeho božství je celým člověkem a přijímá vše lidské - kromě hříchu - tedy úzkost, smutek, bolest a smrt. A v utrpení chce zakoušet nejen blízkost Otce, ale i lidskou blízkost. Především ale chce, aby lidé s ním bděli a modlili se. Protože jen ve bdění a modlitbě může „duch“, který je ochotný, obstát a není přemožen slabostí „těla“.

Otázka zní, o co se jedná při Ježíšově utrpení na Olivové hoře. Jde o vůli Otce. Ježíš má vykoupit lidi; řekl své Ano, že je vykoupí utrpením a smrtí. Ale teď se musí jako člověk, jako mladý, třicetiletý muž, který jako všichni lidé má hrůzu ze smrti, teď se musí probíjet k vůli Otce. Otcova vůle se má splnit na něm, na jeho lidském těle, jeho lidské duši, v jeho lidské existenci. Jde o poslušnost, k níž se Ježíš musí probíjet, musí se k ní promodlit.

„Ocitnul se ve smrtelné úzkosti a modlil se ještě snažněji“ (Lk 22,44). V původním textu je na tomto místě slovo „agónie“. Agónie, to znamená smrtelnou úzkost a zároveň i smrtelný zápas. Ježíše se zmocňuje smrtelná úzkost a bojuje, zápasí v modlitbě s Otcem. Je to jako rozhodující bitva: stále se stupňující úzkost - a boj poslušnosti, boj modlitby. Ježíš prožívá v tomto boji a v této úzkosti to, co zažíváme všichni: jak slabé může být „tělo“ člověka, ať je duch jakkoli horlivý, jakkoli silný.

Ježíš nepodlehne slabosti „těla“, jak se to stává nám, lidem, ale prožíval plně zkušenost, která může lidi dohnat k ztroskotání. Lidské pomoci se Pánu na Olivové hoře nedostalo - apoštolové spali, a jak často spí jeho církev! A přitom nás Pán na začátku svého utrpení nabádal k bdění a k modlitbě. Bdělost je opakem vší bezstarostnosti, vší nepozornosti, nezájmu, prostřednosti, vší ospalosti. V modlitbě však můžeme a musíme, jako Terezie z Avily, být blízko Pánu. Kdo se modlí, zůstává bdělý; kdo se modlí, je ve spojení s Pánem Ježíšem Kristem.

V utrpení se Pán naučil poslušnosti. To je i smyslem všeho našeho utrpení: abychom se odpoutali sami od

sebe, ode všeho sobectví, ode vší samolibosti a sebeuspokojení a abychom se promodlili k modlitbě Pána: „Otče, ne má, ale Tvá vůle se staň.“

Tady se ovšem nemůžeme vyhnout otázce: byl Ježíš skutečně vyslyšen? Na první pohled se zdá, že vyslyšen nebyl, vždyť Bůh jej neušetřil kalicha utrpení, jak o to Syn prosil. Otec Syna nevyslyšel - a přesto ho vyslyšel. Vždyť proto, že Syn trpěl a zemřel, mohl vstát z mrtvých ve svém oslaveném lidství a nyní sedí po pravici Otce.

A protože Syn trpěl a zemřel, přinesl pokoj a smíření mezi lidmi a Bohem; a tak se Kristus stal naším pokojem (Ef 2,14). Přitom však ke svému volání „Otče, ať mě mine tento kalich“ připojil modlitbu naprosté odevzdanosti „Ne má, ale tvá vůle se staň“. Ježíš byl vyslyšen v tom, že se splnila vůle Otce.

Otec tedy nezavil Syna utrpení, ale dal mu k němu sílu a poslal mu anděla útěchy (Lk 22,43). A pak se říká: „Protože se ho zmocnila smrtelná úzkost, modlil se ještě úpěnlivěji“ (Lk 22,44). Čím větší je úzkost, tím vroucnější je Ježíšova modlitba. Z hrozných úzkostí a z naléhavosti modlitby vytryskne krvavý pot: krví Kristovou jsme vykoupeni. Dřív než ho lidé budou bičovat, korunovat trním, než jej přibijí na kříž, potí se Pán krví v hlubokém utrpení duše: všechno, co vytrpěl tělesně, vytrpěl předtím ve své duši. Pán zná osamělost srdce, zklamání, opuštěnost, dokonce i opuštěnost od Boha. Na koho dolehne také utrpení, měl by vědět, že není sám; že stojí vedle trpících Pána a že trpící Pán je mu blízko.

Láska a utrpení

(6.)

Úvahy v duchu sv. Pavla od Kříže (1694-1775)

„Vstup do svatě, vnitřní pouště“

Poušť, to je místo velké šíře a ohrožení, ticha a tajuplnosti, ale také místem zvláštní Boží blízkosti.

Pavel od Kříže byl niterným člověkem, velkým učitelem a mystikem a vedl mnoho lidí na cestě usebrání a zvnitřnění. Tento duchovní doprovod se uskutečňoval nejčastěji písemnou formou, protože většina osob, které vedl, nežila v místě jeho bydliště. Mnoho dopisů o duchovním vedení se nám zachovalo.

Když tento světec hovoří o Bohu nebo o Boží lásce, používá často obraz „moře“. Tak nazývá utrpení Ježíšovo „*mořem lásky*“. Pro vnitřní modlitbu, usebrání a zastavení se nacházíme výrazy jako „*vnitřní poušť*“, „*vnitřní samota*“, „*vnitřní komůrka*“, „*Boží lůno*“, „*chrám duše*“. V jednom dopisu píše mimo jiné: „*Věnujte, můj drahý, božské vnitřní samotě velkou pozornost. Vstupujte dovnitř vírou a láskou a sestupte do největších hloubek svatě pouště. Tam se ztratíte zcela v Bohu. Milujte a mlčte! Spočínáte zcela v Božím lůně ve svatém mlčení víry a lásky. Tam se každý okamžik znovu narodíte k novému podle Boha utvářenému životu v božském slovu Ježíše Krista*“ (Dop. III, 191).

Obraz „*pouště*“ nabízí množství představ a objevů: je to místo velké šíře a ohrožení, ticha a tajuplnosti, ale také, jak se často ukazuje ve Starém zákoně, zvláštním místem Boží blízkosti. K setkání s Bohem dochází ve zvnitřnění: ztratit se v Bohu, abychom našli sami sebe. To je možné, protože Bůh je náš Stvořitel. To nejvnitřnější jádro naší osobnosti nese Boží rysy, protože Stvořitel nás udělal „*svým obrazem a podobou*“ (srv. Gn 1,27).

Spočinout zcela v „*Božím lůně*“. Je to hluboký, „*mateřský*“ symbol. Je zde obsažena dimenze dokonalého bezpečí. Tento obraz převzal Pavel od Kříže z Písma svatého. Vyjadřuje to v jednom svém dopisu, kde užívá latinské slovo „*in sinu Dei*“ (srv. J 1,18; Lk 16,22).

Z medicíny dnes víme, že dítě se vyvíjí v mateřském lůně v harmonii a v bezpečí. Tak, jak je dítě v tomto stádiu vývoje zcela odkázáno na matku, tak je člověk, pokud jde o jeho život, zcela odkázán na svého Stvořitele, u něhož může najít vytužené bezpečí. Je zde oslovena prapůvodní lidská touha po bezpečí. Mnoho dnešních lidí hledá bezpečí. Svatí je našli v Bohu.

Ponořit se do svého vlastního já, což vede ke stavu zvnitřnění, je dílem „*víry a lásky*“, jak světec stále zdůrazňoval. Toto zvnitřnění nelze dosáhnout ani vnějšími praktikami ani přemýšlením nebo reflexí. K pravému zvnitřnění dospíváme nikoliv složitým mudrováním, nýbrž tím, že máme vědomí a zkušenost toho, kým jsme stvořeni. Víme, že Stvořitel mě nejen učinil, ale že mě i miluje a nese.

Ježíšovo utrpení: „Div divů Boží lásky“

Má-li být láska trvalá, patří k ní také utrpení a bolest.

Utrpení je nejdříve něco negativního. Člověk se snaží tělesné nebo duševní bolesti - a to je právě utrpení - vyhnout nebo ji překonat. Proti tomu nelze nic namítat; Bůh totiž stvořil člověka přece k věčné radosti a blaženosti, a ne k utrpení. A přece patří utrpení k lidskému životu.

I Ježíš Kristus, náš Pán, byl konfrontován s utrpením. Nejdříve se setkal s utrpením jiných lidí. Mnoho z nich osvobodil od utrpení tím, že je uzdravil: nemocné, slepé, ochrnutlé, malomocné. Neboť on přišel, aby přinesl „*uzdravení*“. - Ovšem i Ježíš se bránil před utrpením. V getsemanské zahradě prosil: „*Otče, odejmi ode mne tento kalich, ale ne, co já chci, nýbrž co ty chceš (má se stát)*“ (Mk 14,36). Po těžkém vnitřním boji v modlitbě podrobil se Otcově vůli a vykročil vědomě a dobrovolně vstříc utrpení a smrti.

Ježíšova smrt, to není holé „*protivenství*“, kterému by se Ježíš nemohl vyhnout, kdyby chtěl. Ježíš také nepadl v první řadě za obětí mocným tohoto světa. Takový názor by byl pouhým dohadem, který neodpovídá výpovědi bible. Ježíš podstoupil své utrpení dobrovolně. Posledním a nejhlubším motivem Ježíšovy smrti na kříži byla Boží láska k lidem. Tento význam Ježíšovy násilné smrti nacházíme především v Janově evangeliu a v Janových dopisech.

Také Pavel od Kříže byl hluboce uchváten vědomím a vděčností, že Boží Syn Ježíš Kristus z lásky „*k nám*“ a pro naši spásu podstoupil utrpení a dal svůj život za nás na kříži. Proto hodnotí Ježíšovo utrpení jako „*div divů Boží lásky*“ (Dop. II, 726; II, 499).

Můžeme se ptát: není láska něco pozitivního, co stojí za úsilí? Jak můžeme jedním dechem vyslovovat: láska a utrpení? Není láska něco oblažujícího? Ano, správně. Ale jistě jsme již všichni udělali tu zkušenost, že

k lásce mezi lidmi - pokud má být láska něčím trvalým - patří i utrpení a bolest. Z lásky k milovanému jsem ochoten se omezit. Když se jedná o štěstí a blaho toho druhého, přijmu na sebe nepřijemnosti a námahu. Když bude zapotřebí, snesu z lásky i utrpení a bolest.

Tuto zkušenost měl i Pavel od Kříže. Když v jeho listech přišla řeč na Ježíšovo utrpení - a to se stávalo velmi často - často nazývá utrpení Páně „*mořem lásky*“. Jeho myšlenky krouží kolem tajemství Boží lásky. Chtěl by pomáhat mužům a ženám, které provází na jejich duchovní cestě, aby hlouběji pronikli do tohoto mystéria. To se nejsnáze podaří, když se člověk v meditaci ponoří do utrpení Páně. Tak píše Pavel od Kříže jedné řádové sestře: „*Pravá a opravdová láska nepoužívá velkých slov; neboť milující se ztrácí v nezměrném moři lásky. Ale pomyslete na to: Přesvaté utrpení Ježíše Krista je zcela a beze zbytku dílem nekonečné Boží lásky. Když se člověk ponoří do tajemství Boží lásky.. pak nemůže jinak než utonout v moři Ježíšova utrpení*“ (Dop. III, 336).

Rozjímání o Ježíšově utrpení

Jen když dospějeme k hlubokému vnitřnímu usebrání, stane se rozjímání o Ježíšově utrpení branou k důvěrnému sjednocení s Bohem.

Máme-li k někomu důvěrný vztah anebo jej milujeme, rádi na něho často myslíme. Sv. Pavel od Kříže měl za svého života vnitřní a hluboký vztah víry ke Kristu, a to především k trpícímu a ukřižovanému Kristu. To nezůstalo skryto lidem, kteří jej znali, především pak těm, kteří žili spolu s ním. Vyprávěla o tom většina svědků při jeho procesu blahověření a svaťování.

Tak bratr Barnabáš, který s ním žil po mnoho let ve stejném klášteře, uvedl do protokolu: „*Mimo jiné si vzpomínám na jeden Velký pátek, kdy světec slavil velkopáteční obřady. Když odhalil kříž, chtěl zazpívat aklamaci: „Ecce, lignum crucis“ (Hle kříž). Ale pro vnitřní pohnutí mu selhal hlas a nebyl schopen ji zazpívat*“ (Procesy, I,577).

Je pochopitelné, že Pavel od Kříže využil každé příležitosti, aby povzbudil lidi k rozjímání o utrpení Páně. Přál si, aby se o tajemství utrpení a smrti Páně rozjímalo i v rodinách. Tak píše do Říma jedné rodině, s níž byl v dobrých přátelských vztazích: „*Mám hluboké přání, aby se*

rozjímání o utrpení Pána Ježíše pevně zakořenilo ve vašem domě. Kéž by neprošel ani jeden den, aniž byste alespoň čtvrt hodiny rozjímali o tajemství Ježíšova utrpení. Toto tajemství pak uchovávejte celý den ve vnitřním obydlí vašeho srdce. Často se pak zahledíte duchovním zrakem během práce na dobrotivého Ježíše, jako byste o něm rozjímali. Zkuste to postupně praktikovat den co den“ (Dop. IV, 135f).

Pro Pavla od Kříže byla meditace - osobní, tichá duchovní modlitba - velice důležitá. V rozjímavé modlitbě nachází člověk sám sebe a setkává se důvěrně s Bohem. V poslední době stále více lidí nachází sílu a nezbytnost meditativní modlitby. Mnoho křesťanů našlo tak poklady křesťanské spirituality a mystiky.

Vedle Mistra Eckeharta a Jana Taulera, vedle Jana od Kříže a Terezie z Avily patří i Pavel od Kříže do řad velkých křesťanských mystiků. Právem jej nazývají znalcem duchovního života, „významným duchovním učitelem 18. století“ (J. de Guibert), „velkým italským mystikem 18. století“ (M. Viller). Jeho zvláštností a předností je, že staví rozjímání o Kristově smrti na nejpřednější a nejvýznamnější místo. Píše: „Je pravda, že nikdy nesmíme přestat rozjímat o Kristově utrpení a cvičit se v ctnostech trpícího Pána. I kdyby byl někdo obdařen darem hlubokého usebrání a vysokým stupněm modlitby, už stane rozjímání o Ježíšově utrpení tou bra-

nou, kterou člověk dojde k vnitřnímu spojení s Bohem, k vnitřnímu obrácení a hluboké kontemplaci“ (Dop. I, 582).

Plody rozjímání o utrpení Páně

V kříži Ježíše Krista je člověk konfrontován s Boží láskou.

Člověk, který svému příteli nebo druhu vychází ochotně vstříc, který jej přijímá takového, jaký je, který jej také miluje, přijímá mimovolně rysy a vlastnosti milované bytosti. Lásky člověka proměňuje.

Víra je v podstatě vztah, vztah k Bohu. Jestliže již v lidských setkáních láska proměňuje, má sílu proměňovat, je tomu obdobně i ve vztahu víry k Bohu. Pavel od Kříže byl o tom hluboce přesvědčen. Proto psal v jednom dopisu: „Láska je sjednocující síla ... přetváří milujícího v milovaného“ (Dop. II, 440).

Čím hlouběji se člověk v rozjímání ponořuje do Ježíšova utrpení, čím zřetelněji poznává Boží lásku, tím účinnější je proměňující síla lásky.

Světec hovoří v této souvislosti o „vtisknutí Ježíšova utrpení“, které je člověku milostiplně darováno.

Rozjímání o trpícím a ukřižovaném Pánu nám umožňuje poznat hrůzu vlastních hříchů. Hřích je spolupříčinou Ježíšovy smrti. Ale právě svým utrpením a smrtí na kříži nás Pán vysvobodil od viny a hříchu. V nejstarším vyznání víry, které „přijal“ již

apoštol Pavel, zní, jak sám píše, první věta takto: „Kristus zemřel za naše hříchy podle Písma“ (1 Kor 15,3).

Jeho krev prolitá na kříži nás očisťuje od každé viny. Proto je kříž pro nás jedinou nadějí, jestliže máme vinu nebo hřích. Nezáleží na tom, jak velká je vina. Pohled na Ukřižovaného nám vrací odvahu a naději, protože „Bůh je větší než naše srdce a zná všechno“ (1 J 3,20).

Pavel od Kříže, tento „charizmatik kříže“, viděl v utrpení a smrti Ježíše Krista především dílo Boží lásky. Do této lásky hluboce pronikl zvnitřněním a kontemplací. Jak dosvědčují četné dopisy napsané těm, jimž byl duchovním vůdcem, jeho mystika utrpení byla vyslovenou mystikou lásky.

Ve svých mukách utrpěl Ježíš ty nejkrutější rány. Člověk, který rozjímá o těchto událostech, je konfrontován s Boží láskou a bolestí: „Jelikož Ježíšovo utrpení je mořem lásky a bolesti, pronikne Vás zcela láska nebeského Ženicha. Jen dovolte, aby k tomuto průniku bolestnou láskou a milující bolestí mohlo dojít“ (Dop. III, 465).

Další plody rozjímání o utrpení spočívají v tom, že člověk se stane pozornější a vnímavější k těm, kteří právě trpí. Neboť v trpícím bližním nás potkává trpící Pán. Tváří v tvář skutečnosti, že na zemi je tolik lidí, kteří trpí, jsou tyto důsledky velmi aktuální. Trpící člověk potřebuje naši pomoc.

(Dokončení v příštím čísle)

NEZAMLČOVAL POZNANOU PRAVDU

Letošní 12. duben nám připomíná 125. výročí narození významné osobnosti české kultury - Josefa Pekaře (1870). Pocházel z Daliměřic u Turnova, ze samého středu Českého ráje, opěvovaného básníky a předními literáty doby obrozené a českého romantismu - K. H. Máchou, libuňským „jemnostpánem“ P. A. Markem, autorem Zapadlých vlastenců K. V. Raisem, kovářským panem farářem P. K. Vinařickým, za nímž jezdili básníci a spisovatelé dvou generací.

Josef Pekař od dětství tíhnul k literatuře, zvláště k historii svého národa. Jeho zájem výrazně podporovali učitelé gymnázia a vysoké školy, především profesor Jaroslav Goll a mnozí přátelé - literáti. Na vědecké kolbiště vstupoval v devadesátých letech minulého století z vesnického prostředí Turnovska a tomuto prostředí zůstal věren až do konce života. Mnohokrát zdůrazňoval, že dějiny jsou tvůrčím prvkem a mocným činitelem národní existence, že historik se musí ve svém nitru minulého děje rekonstruovat a snažit se dospět k nejpravdivějšímu obrazu. Oddaně se ponořoval do dávných věků a při hledání pravdy

nikdy neumdléval. Odvaha osobitého pohledu a zdůraznění i nemilých skutečností vyvolávaly občas střety různých názorů a směrů. Jsou známé rozhovory o kapitolách z českých dějin s Františkem Palackým, vědecké diskuse s T. G. Masarykem a Pekařovy výhrady k první pozemkové reformě, jak ji prosadil A. Švehla. Zájem tohoto historika poutalo několik závažných dějinných okruhů, vždy založených na plodné diskusi, ať už se týkaly počátků přemyslovského státu, kultu českých světců, husitství či doby po Bílé Hoře.

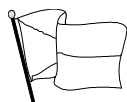
Z hlavních jubilentových děl je třeba jmenovat: Nejstarší kroniku českou, Smysl českých dějin, Svätý Václav a sv. Ludmila, Kristiánská legenda, Prokopská legenda, Žižka a jeho doba, Kniha o Kostí, Dějiny valdštejnského spiknutí, České katastry, Tři kapitoly z boje o sv. Jana Nepomuckého, Bílá Hora, její příčiny a následky, Masarykova česká filosofie. Pro Ottův slovník naučný napsal rozsáhlou osobní studii o F. Palackém. V některých pracích se pokouší s využitím četných pramenů církevních a rodu Černínů přehodnotit hu-

sitství a tzv. protireformační dobu. Drobnými studii a recenzemi (sv. Jan Nep., hr. F. Špork, miličský rychtář F. J. Vavák aj.) se snaží o rehabilitaci barokní doby a zdůraznění jejich pozitivních jevů. V Národní politice a Venkovu v člancích na cestě k samostatnosti zvažuje osud národa, kdyby na Bílé Hoře vyhrál zimní král Fridrich Falcký. Současně připomíná, že vztahy mezi Čechy a Němci nejsou zdaleka nové.

Profesor Karlovy univerzity Josef Pekař svým historickým bádáním podstatně obohatil počátky našeho kulturního života. Při svém vymezení historických úseků vychází z dějin tvárného umění a stejné rozdělení aplikuje i na dějiny naší literatury.

Zemřel dne 21. 1. 1937 ve věku 67 let ve svém pražském bytě na Nábřeží Legií proti budově Národního divadla. Byl pochován v Jenišovicích u Turnova. Prezident T. G. Masaryk se sklonil nad jeho hrobem a položil na něj kytici se stuhou, na níž bylo napsáno: „Profesore Pekaři, vzpomínám často na Vás a na naše styky. Byl jste hodný člověk.“

Stanislav Zeman

V Olomouci ještě o Káhiře

V Olomouci dne 25. 3. v budově Kurie došlo k setkání Křesťanské ekologické společnosti sv. Františka. Vystoupil tam m.j. bývalý ministr práce a sociálních věcí Slovenské republiky Ing. Július Broska a lékař-farmakolog a hepatolog, vedoucí katedry medicínské etiky v Bratislavě MUDr. Jozef Glasa.

Oba se zúčastnili káhirské konference. Jak říká ing. Broska, argumentovalo se nekontrolovanou porodností, hrozbou sociálních výbuchů a vyčerpáním zdrojů. Světová banka a severské země argumentovaly hlavně nutností snížit populaci, mnohem méně se hovořilo o chudobě a jak komu pomáhat. Dítě v USA např. spotřebuje 200x více energie než dítě v chudé zemi. Práce na dokumentu byla velmi náročná: bylo zde lobbování, nátlakové akce např. ze strany USA, Světové banky, Evropské unie a nevládních organizací, zvl. IPPF (International Planned Parenthood Federation). Její zástupci byli jen jako pozorovatelé, ale využívali času přestávek k nátlaku nejen na své vládní delegace, ale i na cizí, zesměšňovali vatikánskou delegaci apod.

Slovenští delegáti měli představu, že se k názoru Slovenska přikloní většina křesťanů, ale byli zaskočeni. Např. Poláci měli šéfem delegace komunistu, který jednotlivým členům zakázal se angažovat...

O pozitivní změny v akčním návrhu konference se zasloužily značným úsilím delegace Vatikánu, Malty, Slovenska a islámských zemí, výborně též postupovaly země Latinské Ameriky. Hlavně, že dokument nebyl přijat jako závazný ve svých doporučeních. Bylo jasné řečeno, že na sexuální výchovu dětí má právo především rodina. Vzdělání dívek je velmi důležité, významné postavení má výuka přirozených metod plánování rodičovství.

I po Káhirské konferenci jsou vyvíjeny různé aktivity, skupiny vytvářejí projekty a ucházejí se o prostředky. IPPF je nejaktivnější - je to výzva pro nás, také nevládní organizace, zúčastnit se práce, nechybět! Do problematiky je zapleteno mnoho peněz, často ti, kteří mluví hodně o potratu a antikoncepci, jsou dealery velkých farmaceutických firem, vydělávají velké peníze, ohlupují veřejnost podvodnými statistikami, mají možnosti a peníze. Však také na konferenci byli dobře zajištěni, lépe než oficiální vládní kandidáti. Zápas pokračuje. Většina států Evropy páchá sebevraždu svou demografickou politikou.

II. hasičská pouť na sv. Hostýně

Dne 29. dubna 1995 zajišťuje 9. okresu Zlín II. hasičskou pouť na sv. Hostýně, které se zúčastní Metropolitní moravský, olomoucký arcibiskup pan Jan Graubner a bude sloužit mši svatou v 11.00 hod. za živé a zemřelé členy hasičských sborů. Nástup bude v 10.45 hod. na louce směr větrná elektrárna. Po mši svatě bude mítink u tribuny na levé straně kostela. Ve 13.00 hod. bude svátostné požehnání a Te Deum na zakonče-

ní pouti. Z Bystrice pod Hostýněm bude zajištěna kyvadlová doprava na sv. Hostýn a zpět. Vzhledem k tomu, že jsme se vrátili k názvu hasiči, chceme naplňovat heslo našich zakladatelů „Bohu ku cti, bližnímu ku pomoci“. Účast na této pouti je ve vycházkových uniformách včetně historických praporů. Na Vaši účast se těší pořadatelé.

Antonín Zaoral
starosta okrsku

Sv. Hostýn:

Dne 19.3. se sešli na sv. Hostýně důvěrníci a příznivci Matice svatohostýnské. Již jaksi tradičně bylo nepříznivé počasí, což však ctitele P. Marie neodradilo a v překvapivě hojném počtu přicestovali. Po mši sv., kterou za členy živé i zemřelé sloužil P. Ježík SJ, se zúčastnili schůze Matice. Vyslechli zprávu o dosavadní činnosti od předsedy ing. Pospíšila, tak jak to výboru ukládala Valná hromada Matice. V následné diskusi byly zodpovězeny otázky členů a zároveň navrženy konkrétní možnosti pomoci Matici.

V nejbližší době je to jarní úklid, pokud možno větších skupin, v řemeslných pracech lícení pokojů, nátěry oken, eventuálně oprava fasády poutního domu č. 1. Mezi velké úkoly patří zprovoznění kuchyně a jídelny, aby poutníci nemuseli na oběd až dolů na Ovčáru. Pro letní sezónu je potřeba zajistit brigádníky pro prodej do stánků, při obsluze rozhledny, parkoviště, a to mladšími ochotnými duchodci a přes prázdniny i studenty. Zájemci se mohou hlásit na tel. 0635/

913693 nebo 912070, nebo písemně.

V současné době je k dispozici k ubytování ve vytápěných místnostech 40 lůžek, pro mládež se spacími pytlí 60 lůžek s matracemi. V letní sezóně to bude dalších 100 lůžek. S těmito ubytovacími možnostmi je právě třeba seznamovat především věřící, ale i ostatní zájemce.

Jedna z důležitých věcí byla otázka informovanosti členů a zájemců o sv. Hostýn. Vydávat opět Hlasy svatohostýnské by při dnešním množství časopisů bylo asi problematické. Velká většina přítomných však odebírá Světlo. Proto byl pověřen místopředseda P. Ježík, aby projednal možnost informací Matice přes tento časopis s šéfredaktorem a velkým příznivcem sv. Hostýna p. Vlčkem.

Rovněž zazněl návrh na natočení videokazety o sv. Hostýně.

Výše uvedené aktivity jsou ve velké míře závislé na finančních možnostech Matice. Kdo tedy může, pomozte. U P. Marie je to nejjistější investice.

P. Václav Ježík, SJ

MUDr. Glasa nám chtěl přiblížit celou atmosféru konference v Káhiře: Bylo velmi dusno v přírodě, ale ještě větší dusno bylo psychické a morální. Dr. Glasa řekl, že si koupil Katolický týdeník z 26. 3. a užasl, že jeho články o sexuální výchově hovoří jazykem IPPF. Byl z toho smutný: KT platformou názorů IPPF! Ale že nám do toho nemůže mluvit. Objasn timer, že IPPF vznikla už ve 30. letech v USA a postupně tam vybudovala síť potratářských klinik, podílí se na propagaci a produkci antikoncepčních prostředků. Existují celé sítě „poraden pro rodičovství“, ženské kliniky, ústavy zdraví žen ... a to všechno jsou „náhončí“ potratům. Jak je IPPF bohatá, můžeme usoudit z toho, že známá počítačová firma IBM má proti ní polo-
viční obrat.

Ani Sv. otec nezavírá oči před těžkými populačními problémy, před kterými lidstvo stojí. Kontrola popu-

lace však neznamená redukci, zatím co současné programy jsou vlastně likvidační. Nejsou to programy pro budoucnost, ale na úkor životů, které tu už jsou: potraty, antikoncepce... Jde o problém, který je třeba zvládnout odstraněním bída. Bída není zaviněna množstvím dětí, ale naopak bída je příčinou velkého počtu dětí.

Káhirská konference byla podle shodného názoru obou slovenských hostů zklamáním: nejdůležitější problémy zůstaly „mimo“.
sb-jv

První jarní pouť

Tábor - Klokoty: Na velikonoční pondělí dne 17. dubna 1995 se koná na poutním místě Klokoty u Tábora první jarní pouť. Mše sv. bude v 8.00 a v 10.00 hod., ve 14.00 hod. bude svátostné požehnání. Kazatelé budou z řádu Oblátů Panny Marie Neposkvrněné.

Papež si váží působení bratrstev

Papež Jan Pavel II. oceňuje význam bratrských společenství především ve školství a v charitativní činnosti. Při generální audienci zároveň papež vyzvedl „bohatou spiritualitu“ náboženských společenství.

Kněží uvádějí

Kristovu pravdu do života

Kněží mají být podle slov biskupa z Würzburgu (Paul-Werner Scheele) „společníky na cestě“ lidí. Scheele vysvětlil ve würzburšském dómu šest mužů na kněze. Přitom jim připomněl, že kněží jsou poslání „hlásat ne svou vlastní pravdu“, nýbrž pravdu Kristovu uvádět do každé konkrétní situace.

Biskupství Limburg hlásí vysoký počet křtů dospělých

Stále víc mladých lidí vstupuje v biskupství Limburg znovu do katolické církve. Počet návratů byl v roce 1994 o 20 % vyšší než v roce předchozím, hlásí biskupství. Hodně též vzrostl počet křtů dospělých. V minulém roce vstoupilo do církve 192 lidí, 95 dospělých se nechalo pokřtít. Dříve, říká ordinariát, byl křest dospělých vzácnou výjimkou. I když se toto číslo oproti počtu těch, kdo z církve vystoupili - v r. 1993 jich bylo 5629 - zdá zanedbatelně malé, je to přece jen pozoruhodný trend a farnosti by se na něj ve své práci měly zaměřit.

Degenhardt vytýká jednostrannost teologům z Paderbornu

Paderbornský arcibiskup Johannes Joachim Degenhardt vytýká teologům Peteru Eichlerovi a Bernhardu Langovi jednostrannost a uvádění v omyl. V prohlášení uveřejněném v Paderbornu v pondělí 20. února, Degenhardt nesouhlasí s vyjádřeními obou profesorů teologie, působících na univerzitě v Paderbornu, k odvolání biskupa Jacquese Gaillota a k diskusi kolem mexického biskupa Samuela Ruize.

Eicher a Lang se ve svých komentářích postupu Vatikánu vůči Gaillotovi ani slovem nezmiňují o snažení francouzské biskupské konference a jednotlivých francouzských biskupů uspořádat vztah ke Gaillotovi normálním způsobem.

Degenhardt vytýká Eichlerovi a Langovi, že se na konflikt dávali s nepřipustnou jednostranností, jejímž důvodem je patrně snaha vzbudit či posílit protírímské smýšlení. Proto je volání po odstoupení papeže „úplně nemístné“. Arcibiskup předhazuje oběma teologům, že jejich vyjádření

bylo „prostě lež a snaha klamat“.

Podle jeho názoru je kritika rozhodnutí a dění v Církvi veskrze dovolená a legitimní; musí ovšem vycházet „ze skutečné znalosti věci a ochoty k dorozumění“. „Zvláště od katolických profesorů teologie očekávám, že do svého uvažování zahrnou všechny aspekty, jak je to všeobecně vyžadováno ve vědecké práci,“ zdůrazňuje arcibiskup.

Slovinško: Salesiáni vzpomínají na své mučedníky

Slovinští salesiáni Dona Bosca připravili svým spolubratrům usmrčeným během 2. světové války i po ní symbolický pohřeb v Rakovníku, části slovinšského hlavního města Ljubljany, v kostele Panny Marie Pomocnice.

29 kněží, seminaristů a laických spolupracovníků bylo spolu s tisíci dalších obětí zahrabáno do hromadných hrobů v Kočevje, Celje a jinde. Jako připomínka jejich mučednictví byl též zřízen pomník na ústředním hřbitově Zale v Ljubljani.

V přítomnosti mnoha věřících řekl P. Stanislav Hocevar v kostele Panny Marie, že je to potřeba, i když vzpomínáme 50. výročí konce války.

Oceněna oběť blahoslavené Edity Steinové

Papež Jan Pavel II. oceňuje blahoslavenou Editu Steinovou (1891-1942) pro její obhajobu míru a podporu práv žen. Před modlitbou Anděl Páně papež zdůraznil, že karmelitka, která pro svůj židovský původ byla zavražděna v koncentračním táboře Auschwitz, zemřela pro svůj národ. „Její oběť je výkřikem po míru a službou míru,“ řekl papež. Jan Pavel II. vyslovil také svou naději ve shodu a mír především mezi věřícími různých vyznání. „Zvláště židé a křesťané nesmějí zapomenout na své jedinečné bratrství, vyrůstající z Bohem určeného plánu, který doprovází jejich dějiny,“ řekl papež. Edita Steinová, narozená ve Vratislavi a pocházející z pravověrné židovské rodiny, přestoupila v r. 1922 ke katolictví.

Čtyři katolíci obžalováni

Keňa: Podle keňských tiskových zpráv byl kněz Charles Ramoro a tři seminaristé dočasně zatčeni, ale pak propuštěni, ovšem jen do doby projednávání 4. dubna.

Jsou obviňováni z uspořádání ilegální demonstrace a vlastnění zakázaných písemností. Podle novinových zpráv protestovali katolíci proti tomu, že úřady zakázaly poslední vydání farních zpráv. Byl v nich otištěn článek o stavu lidských práv v Keni.

V Norsku zrušen zákon tancování o velikonocích - sekularizace severu Evropy

Norská vláda chce zmírnit dekret starý 260 let, který váže na policejní povolení tanec o velikonocích. Parlament i norská církev podporují tento návrh. Zákon zakazuje mj. taneční zábavy, koncerty a sportovní podniky stejně jako ostatní „nemírné oslavy“ od Velkého pátku do velikonoční neděle. Nový zákon má předepisovat dodržování svátečního klidu jen po určité době, např. o velikonoční neděli od 6 do 13 hodin.

Holandsko: biskupové proti eutanázii

Katoličtí biskupové Holandska obvinili ministerstvo spravedlnosti, že platné zákony o eutanázii vykládá příliš velkoryse. „Hráz ochrany a nedotknutelnosti lidského života se začíná stále víc bortit,“ zdůrazňují biskupové v prohlášení, uveřejněném v Utrechtu 18. února.

Tím reagují na poslední vyjádření ministerstva spravedlnosti, že pacient může být usmrčen, „je-li pacient tělesně nebo duševně v bezvýchodném a nesnesitelném stavu, a to i když u něho ještě nedošlo ke stadiu umírání“. V tomto vyhlášení vidí biskupové potvrzení svých obav, „že praxe eutanázie se stále více vzdaluje ze správné cesty“.

Lékař má povinnost prodlužovat život člověka, dokud nenastane umírání. Nemá také nikdy právo v konečné fázi život člověka „aktivně a přímo ukončit,“ zdůrazňují biskupové.

POSELSTVÍ KRÁLOVNY MÍRU

z 25. 3. 1995

Drahé děti!

Dnes vás zvou, abyste žili mír ve svých srdcích a rodinách. Není mír, dívky, kde se nemodlí, a není láska, kde není víra. Proto vás, dívky, všechny zvou, abyste se dnes znovu rozhodli k obrácení.

Já jsem vám blízko a všechny vás zvou, dívky, na svůj klín, abych vám pomohla, ale vy nechcete - a tak vás satan pokouší a v nejmenších věcech vám mizí víra. Proto, dívky, modlete se, a skrze modlitbu budete mít požehnání a mír. - Děkuji vám, že jste přijali mou výzvu!

Neoznačené zprávy na této dvoustraně: TISK ČBK Praha, P. Milošlav Fiala a Daria Kalcovská.

Rostliny, ať jsou jakkoliv pevně zakořeněny ve svém druhu, mohou být zdokonaleny a nabyt nových, ušlechtlejších vlastností.

Právě tak je dítě při všech jeho dědičných sklonech možno vychovat a přetvářet.

Podléhá působení sil fyzických i mravních, jimž je vystaveno.

Podnebí, strava a cvičení utvářejí jeho organismus.

Neméně hluboký je i vliv mravního prostředí na jeho sklony.

V některé rodině se daří dětskému egoismu, jinde se zase naopak vytváří vhodné ovzduší pro růst šlechetných povah.

Pozorujme dítě, jehož okolí zůstává chladné a netečné vůči každému neštěstí jiných.

Takové dítě slyší ubožáky spíše obviňovat, než aby vidělo, že se jim pomáhá.

Takové dítě často ani nepřijde tam, kde sídlí bída, jež by v něm mohla vzbudit soucit.

Nikdo je nevychovává k tomu, aby pomohlo těm, kteří trpí, nebo aby promluvílo laskavě k malým a ubohým.

Jak se může dítě v takové škole naučit dobrotě?

Jak se může vychovávat srdce, když dobrotu nikdy nepoznává ani se v ní necvičí?

Vezměme si naproti tomu dítě, které vyrůstá pod vlivem šlechetných rodičů, kde je domovem láska; záhy pozná, že je milováno, ale že se od něho očekává uznání a úcta; vidí utrpení a námahy; má podíl na strastech svých bližních; učí se navštěvovat chudé a ubohé, mít soustrast s jejich bolestmi, pomáhat jim a dávat almužny, i když pro ně samotné to znamená odříkání; naslouchá soucitně sklíčeným a nuzným a nestaví se k nim s chladnou a povýšenou tváří; dítě tak otevírá své srdce přízni a lásce.

Jaké se v něm utvářejí sklony k dobrotě!

Jak něžné a nesobecké srdce v něm díky dobré výchově vyrůstá!

Přijde však konečně doba, kdy člověk má svědomí již dosti vyvinuté a kdy přejímá odpovědnost sám za sebe.

Není již tvárlivým voskem nebo

měkkou hlinou, vydanou všanc náhodě, ale nabyvá své samostatnosti.

Avšak ani nyní, kdy převzal vládu nad sebou, není jeho výchova skončena.

Má i sklony nesprávné, které musí ovládat.

Nemůže je sice potlačit, ale může a má je opanovat.

Bude-li takto pečovat sám o sebe, vybrousí svůj charakter, pomůže k vzrůstu svému srdci. Vymaní se z egoismu.

Pochopí, jak mu praví rozum a víra, že dobrota je ctnost, již se nejvíce podobá Bohu.

Bude nacházet zalíbení v pohledech, jimiž proudí do srdce soucit, šlechetnost a láska. Nastoupí cestu, jejímž cílem je zmírnit utrpení a rozhojnit štěstí.

Ten člověk má slabé srdce, který nedovede neustálým cvičením učinit dobrotivost svou druhou přirozeností, i kdyby byl býval na ni sebechudší.

Srdce je jako pramen: vydá pouze to, co samo přijalo.

Poklady dobroty, z kterých srdce může rozsévat a rozdávat, přišly mu shůry.

A jestliže je přestane nebeská vláha napájet, jeho bohatství bude brzy vyčerpáno.

„Nikdo není dobrý, jen Bůh“ - a lidé se stávají dobrými pouze tehdy, čerpají-li z dobroty Boží.

Bůh dal člověku ihned na počátku dar dobroty.

Tím, že jej stvořil k svému obrazu, dal v jeho duši zvítězit ušlechtilým a dobrým snahám nad nízkými pudy.

Hřích, který zvrátil řád stanovený Bohem, zatarasil cestu dobrotě plynoucí ze srdce Božího do srdce člověka, přinesl nadvládu nízkých sklonů v člověku.

Od té doby vedou v člověku dvě bytosti boj o nadvládu: jedna tělesná a prudká, druhá duchová, citlivá a dobrá.

Zvítězí-li první, je člověk zlý ke svému bližnímu; obětuje všechno svým choutkám, je sobecký, pánovitý, neskromný, žárlivý a mstivý. Zvítězí-li druhá, je člověk soucitný, šle-

chetný, vděčný, skromný, laskavý, úslužný a plný lásky.

S vůlí poraněnou hříchem nebyl člověk dosti silný, aby zajistil vítězství dobrotě.

Zvítězily uvolněné vášně, učinily člověka krutým, celé národy barbar-skými.

Avšak Bůh se ve svém milosrdenství slitoval nad člověkem.

Rozhodl se, že obnoví království dobroty.

Stal se člověkem, aby lidstvo spasil.

Vtělení a vykoupení jsou dvojnásobná tajemství dobroty a lásky, neboť pramení ze Srdce Božího a směřují k nápravě lidského srdce. Poslání Krista Pána mělo za cíl oživit znovu dobrotu na zemi, odkud zmizela.

Kristus podal svým životem vzor dobroty.

Ve vyrovnané přirozenosti, kde duch vládne tělu, ukázal světu příklad dokonalé a vznešené řeči citů, ušlechtilé sebevlády, nezkalitelné laskavosti.

A vedle této vlády nad sebou vidíme u Krista soucit s nešťastnými, milosrdenství s hříšníky, něžnost k maličkým, trpělivost v pronásledování; vidíme, jak zůstává tichý a pokorný, když jej hanobí; vidíme jeho lásku jdoucí až k obětování vlastního života.

Jeho poslední slova tryskají z hloubky jeho dobrotivého Srdce: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“.

Ve svých řečech je Ježíš hlasatelem Dobroty.

„Moje přikázání je, abyste se ve spolek milovali.. Jestliže vás spojí láska, pozná svět podle toho, že jste mymi žáky.“

Dobrota a Láska se stávají znakem křesťanů. Nemáš-li lásky, nejsi křesťanem, i kdybys dlel třeba celé dny na modlitbách.

Miluješ-li, jsi dobrý, jsi Kristův.

Pak Kristus vykonal v tvé duši Svě dílo.

(Dokončení v příštím čísle)

**In omnibus caritas.
(Ve všem ať se projevuje láska.)**

*Osudy Sarkandrových ostatků.
Osudy zúčastněných osob.*

Osmého listopadu 1620 dospělo povstání proti císaři Ferdinandovi II. k bitvě na Bílé hoře u Prahy. Bitva dopadla ve prospěch Ferdinandův. Hned třináctého listopadu projevilo písemně dvěstě jeden českých pánů lítost nad povstáním a slíbili Ferdinandovi poslušnost. V příštím roce (21. 6. 1621) bylo dvacet sedm českých pánů popraveno na Staroměstském náměstí. (Nejméně pět z těchto pánů bylo národnosti německé; čtyři jiní vypovídali u soudu německy.)

Na světě se vše mění. A je zrádné hledat přízeň u světě. Jen nakolik se sjednocujeme s Ježíšem Kristem, natolik jsme stáli v nestálostech světa. Účast na jeho věčné slávě získáváme ovšem ze své strany jen za cenu úcasti na jeho utrpení.

Od chvíle, kdy mrtvého Jana Sarkandra oblékli do červeného bohoslužebného roucha, bylo patrné, že se na něm naplňuje slovo Páně: *Jestliže mi kdo slouží, toho poctí můj Otec* (Jan 12,26).

Úcta prokazovaná lidmi Janu Sarkandrovi je bledým náznakem pocty od Boha v nebi. Roku 1630 zakázal kardinál Dietrichštejn z úcty k mučedníkovi v olomoucké mučírně vyslyšet někoho útrpným právem. Roku 1704 byla mučírna proměněna v kapli, která pak byla rozšířena (r. 1723).

Ostatky mučednickovy zůstávaly nadále v kostele Panny Marie Nanebevzaté. Roku 1720 - sto let po smrti - zvláštní komise ostatky prohlédla. Byly značně ztrouchnivělé. Na prsou knězových mezi zbytky šatů ležel ještě svěží a vonící rozmarýnový věneček. Na boku byl růženec a modlitební kniha. Komise uložila vše do dvojí rakve, měděné a dubové. Roku 1784 byl chrám Panny Marie zrušen a Sarkandrové ostatky přeneseny do olomouckého chrámu svatého Michala.

Tak bylo od počátku jasné, že neztrácí svůj život ten, kdo jej ztrácí pro Ježíše Krista.

Kde se ztratily stopy těch, se kterými jsme se ve svém vyprávění setkali?

Kardinál František Dietrichštejn, který byl roku 1619 vypovězen ze země, se po bělohorské bitvě vrátil a zemřel v Brně roku 1636. Měl 66 let.

Mučedníkův bratr Mikuláš Sarkander se stal po bělohorské bitvě kanovníkem v Olomouci. Zemřel roku 1622.

Jan Scintilla, městský sudí, zastával věru v době povstání nevďečný úřad. Proto měl být pokutován. Ale protože ve svém úřadě prokázal mnoho dobrého katolíkům, bylo mu odpuštěno. Nabídl se však dobrovolně, že zaplatí 800 zlatých kapucínům. Zemřel roku 1625.

Komisaři, kteří Jana Sarkandra vyslyšeli, prchli většinou do ciziny. Ladislav Velen ze Žerotína, předseda při prvním výslechu, padl na bojišti ve službách dánských a švédských roku 1634. Beneš Pražma, ten, který naléhal na vyjevení zpovědního tajemství, ztratil jen část majetku a na přímluvu opavských stavů dostal milost. Václav Bítovecký prchl, statky mu byly zkonfiskovány. Albrecht z Valdštejna ho zajal ve Slezsku. Vyslyšeli ho v Brně na Špilberku a tam byl z rozkazu císařova popraven (15. 3. 1628). Jan Ámos Komenský jej za jeho statečnost při výslechu útrpným právem, kdy nic neprozradil, a pro slova jeho listu na rozloučenou s manželkou nazývá mučedníkem, i když ne přímo náboženským.

Z osob, s nimiž jsme se ve vyprávění setkali, nutno ještě vzpomenout Karla staršího ze Žerotína.

Ten také píše v jednom svém listě o pánu Bítoveckém: „Já nebohého starce lituji a nepřeji mu toho neštěstí. Mohl v Němcích pokojně sedět, ale nic se neděje bez vůle Boží.“ Když se dověděl, že Bítovecký bude vyslyšán útrpným právem, psal svému známému: „Tento postup s ním mne do srdce ranil. Neboť mám za to, že lidé, kteří jsou všichni z jedné krve a všichni neštěstí podřízeni, mají vůči sobě užívatí mnohem spíše milosti a slitování nežli tvrdosti, tím více,

když už sám Bůh náš dosti přísnosti užívá. Obecně se pak nachází v církevních i světských historiích, že pakli se příliš přísnosti zneužívá, pomsta Boží na to brzy následuje.“

Věřu, slova hodna rozvážného a zbožného muže. Karel starší ze Žerotína byl český bratr. Nesouhlasil s povstáním a zrazoval od něho. Zůstal věrný císaři. Po Bílé hoře odešel dobrovolně do Slezska, aby mohl být ve styku s vystěhovanými bratrskými kněžími. Odtamtud spravoval své statky. Zemřel na svém zámku v Přerově roku 1636 v tomtéž roce jako kardinál Dietrichštejn, s nímž si rozuměl a s nímž také sdílel domácí vězení v Brně.

Když ležel Jan Sarkander zubožený na slámě, přikrytý svým kněžským talárem, nikdo neslyšel od něho ani slůvka proti nepřítelům. Pro víru vynaložil vše. Ale ublížit člověku - to za žádnou cenu! To je znamení svatosti.

Je to i příklad pro naše časy. Pro naše smýšlení a jednání.

Mons. Erich Pepřík

Český patnáctiminutový pořad vatikánského rozhlasu můžete slyšet denně od 26. 3. od 19.30 minut na krátkých vlnách v pásmu 6.245 kHz a 4010 kHz to je: 48 m a 74.81 m a na střední vlně 1.530 KHz to je: 196 m

Večerní pořad je vždy opakován následující den ráno v 5.15 hod.

na střední vlně 1.530 kHz, to je: 196 m. a na krátké vlně 4010 kHz to je: 74,81 m

AVETOUR DO IZRAELE A EGYPTU

Jedinečná příležitost k životní pouti do Svaté země a Egyptu za mimořádnou cenu.

Izrael - Egypt - 11. 5. - 24. 5. 95
- 16.100,- Kč!!!

Doprava tam letecky, zpět lodí a busem přes Rodos a Kypr /zastávky/, prohlídka antického Řecka, 7x ubytování, 7x snídaně, víza, duchovní doprovod, průvodce aj. /více prospekt/

AVETOUR NA LA SALETTU

duchovní exercicie na vrcholu La Saletty s duchovním otcem Weigelem ve dnech 12. 5. - 18. 5. 95.

V ceně doprava, ubytování, pojištění - 2.700,- Kč

Přihlášky a informace:

Jiří Chválek Družstevní 995
518 01 Dobruška
tel. 0443-21929.

Exercicie pro rozpoznávání duchovního povolání pro mládež

Miles Jesu jsou katolickým laickým institutem, který sdružuje mladé odborníky, žijící společně komunitním způsobem života v úplné odevzdanosti Ježíši Kristu a Panně Marii.

Jsi-li mladý/á, bez závazků a cítiš-li se povolán/á, přijď na duchovní cvičení.

Ženy: 4. 5. - 7. 5. 1995

Muži: 27. 4. - 30. 4. 1995

**Pište: MILES JESU
KLATOVSKÁ 20
602 00 Brno**

Tel.: (05) 744 933

Apoštolská exhorta „Marialis cultus“ papeže Pavla VI.

Kdykoliv se liturgie zahledí na církev, ať už prvotní nebo dnešní, vždycky nalézá zároveň Marii: když se modlila společně s apoštoly²⁸ i dnes, když s ní, činně přítomnou, církev chce prožívat Kristovo tajemství: „... dej své církvi, aby účastná Kristova utrpení mohla mít s ní (Marii) též účast na jeho vzkříšení“²⁹; a s Marií, chválící Boha, chce církev velebit Boží slávu: „abychom s ní (s Marií) Tě mohli chválit na věky“³⁰. A protože liturgie je kult, který se má důsledně projevovat i v životě, prosí, abychom dovedli proměnit zbožnost k Panně Marii v silnou a spolucitlivou lásku k církvi, jak to nádherně vyjadřuje modlitba po svatém přijímání dne 15. září: „... abychom, připomínajíc si spoluutrpení blahoslavené Marie Panny, mohli dovršit pro církev v sobě to, co ještě zbývá vytrpět na zkouškách Kristových“³¹.

12. Mešní lekcionář římského ritu je jednou z knih, která v pokoncilové reformě získala značně jak řadou nových textů, tak jejich vnitřní hodnotou. Jsou to texty, které obsahují Slovo Boží, vždy „živé a účinné“ (viz Žid 4,12). A rozmnožený počet biblických čtení umožňuje podat v pravidelném tříletém cyklu celé dějiny spásy a osvětlit plněji mystérium Kristovo. Proto lekcioná-

ře obsahují nyní značný počet starozákonních čtení, která se vztahují na Pannu Marii. Nová čtení byla vybrána s patřičnou kritickou rozvahou: byly přijaty jen ty texty, o nichž se má za to, že mají - třebaže různým způsobem a v odlišném odstupnění - mariánský smysl. To vyplývá buď zjevně z obsahu nebo ze závěrů pečlivé exegeze, opírající se o učitelský úřad církve nebo o jasně prokázanou tradici. Kromě toho je třeba mít na zřeteli, že se tyto lekce nečtou pouze o svátcích Panny Marie, ale i při četných jiných příležitostech, na příklad o některých nedělích církevního roku nebo při obřadech, které zasahují hluboce do svátostného života křesťanů a do jejich rozhodování³² nebo v radostných či bolestných okamžicích a událostech života³³.

Poznámky:

²⁸ Viz *Missale Romanum*, *Vstupní modlitba* ze společných textů ke cti Bl. P. Marie, 6. v době velikonoční.

²⁹ *Missale Romanum*, *Vstupní modlitba* ze dne 15. září.

³⁰ *Missale Romanum*, *Vstupní modlitba* ze dne 31. května. Totéž se ozývá i v prefaci ke cti Bl. P. Marie, II: „Vpravdě je důstojné... když si připomínáme památku

blahoslavené Panny Marie, velebit tvou dobrotivost jejím chvalozpěvem.“

³¹ Viz *Ordo Lectionum Missae*, Třetí neděle adventní (Rok C: Sof 3,14-18a); Čtvrtá neděle adventní (viz výše pozn. 12); Neděle v oktávu Narození Páně (Rok 1: Mt 2,13-15. 19-23; Rok B: Lk 2,22-40 Rok C: Lk 2,41-52); Druhá neděle po narození Páně (Jan 1,1-18); Sedmá neděle velikonoční (Rok 1: Skt 1,12-14); Druhá neděle během roku (Rok C: Jan 2,1-12); 10. neděle během roku (Rok B: Gn 3,9-15); 14. neděle během roku (Rok B: Mk 6,1-6).

³² Viz *Ordo Lectionum Missae*, Pro catechumenatu et baptismo adultorum, Ad traditionem Orationis Dominicae (2. čtení, 2: Gal 4,4-7); Ad initiationem christianam extra Vigiliam paschalem (Evangelium, 7: Jan 1,1-5, 9-14. 16-18); Pro nuptiis (Evangelium, 7: Jan 2,1-11); Pro consecratione virginum et professione religiosa (1. čtení, 7: Iz 61,9-11; Evangelium, 6: Mk 3,31-35; 26-38 [srov. *Ordo consecrationis virginum*, č. 130; *Ordo professionis religiosae*, Druhá část, č. 145]).

³³ Viz *Ordo Lectionum Missae*, pro Pro-fugis et exsulis (Evangelium, 1: Mt 2,13-15. 19-23); Pro gratiarum actione (1. čtení, 4: Sof 3,14-15).

SVĚTLO - týdeník Matice cyrilometodějské. S církevním schválením vydává a tiskne Matice cyrilometodějská v Olomouci v nakladatelství Matice cyrilometodějská s.r.o. Olomouc. Šéfredaktor Josef Vlček. Adresa redakce a administrace: Dolní nám. 24, 771 00 Olomouc; telefon a fax 068/52 228 03. Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní správou pošt v Ostravě č.j. 2363/93-P/1 ze dne 23. 8. 1993. Objednávky vyřizuje administrace týdeníku. Administrace pro Slovenskou republiku: Agentúra Lux, Distribúcia tlače, Zvonová 21, 969 01 Banská Štiavnica; podávanie novinových zásielok povolené SP, š. p. ZsRP Bratislava, č.j. 3228-OPP zo dňa 27. 12. 1994.

Prohlášení redakce: U článků o tzv. soukromých zjeveních, k nimž se doposud církevní autorita nevyjádřila (jako Litmanová, Medjugorje aj.) se podřizujeme konečnému úsudku církve.